

KAPAK RESMİ

“Ve ya âdemüskün ente ve zevcükel cennete”

“Ey Âdem, sen ve senin zevcen cennete yerleşin, ”

[Araf 7/19]

“Sen ve senin Zevcen” hitab-ı ilâhîsi, Âdem'in vücûdundan meydana gelmiş, Âdem'in parçası olan, Âdem'i kabul ve tasdik eden varlığı ifade etmektedir ki, bu Allah'ın tevhid-i ilâhîsini işaret eden bir hususiyettir. Allah, Âdem ve zevcini bir bütün olarak kabul etmektedir.

RUH ve NEFİS

**ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD**

İstanbul

2014

RUH ve NEFİS

**ELL HACC
HÜSEYİN VEDAD**

Editör: Şafak TUNÇ **Redakte/Tashih:** Hızır ERCAN

Baskı Tarihi

1435 /2014

İletişim

Web: <http://huvallahu.com>

e-mail: ellhuve@hotmail.com

Basım Yeri:

Seçil Ofset Matbaacılık

ve Ambalaj Sanayi Ltd. Şti.

Tel: (90) 212 - 629 06 15 pbx

ISBN

978-605-64367-2-7

İ Ç İ N D E K İ L E R

DİBÂCE	1-4
ÂDEMÜSKÜN	5-9
ALLAH'IN AHDİ	11-17
Şecere Nedir?.....	14-17
ERKEK VE KADIN VARLIĞININ MANEVİ MANASI	19-25
NEFSİNİ BİLEN RABBİNİ BİLİR	27-32
Ruhun Hususiyeti Nedir?.....	27-28
Nefsin Hususiyeti Nedir?.....	28-32
EVLİLİK	33-67
Evlilik Allah'ın Bir Düstürudur.....	33-35
Evlilik Rahmettir.....	36-37
Düstur, Allah'ın Âdem Nizamını Tatbik Etmektir.....	38-40
Neden Erkek ve Kadın Birbirine İhtiyaç Duyuyor?.....	40-43
Evlilik Dinin Yarısıdır.....	44-47
Dinimizde Evlilik Övülmüş Boşanma Hoş Görülmemiştir.....	48-52
Hz.Abdülkadir Geylani'nin Evlilik Hakkındaki Tavsiyeleri.....	53-58
Çocukların Yetiştirilmesi.....	58-62
Cennette Evlilik.....	62-65
Cennet Nimetleri.....	65-67
ERKEK KADIN MÜNASEBETİNİN MANEVİ HUSUSİYETİ	69-75
AŞK, İLÂHÎ BİR HUSUSİYETTİR	77-79
HÂTİME	81-85
YAYIMLANMIŞ ESERLER	86-88

“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için kendi nefislerinizden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve rahmet var etmesi de onun ayetlerindedir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.”

[Rûm 30/21]

DÎBÂCE

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Nisa sûresi 4/1. âyetinde;

"Ey insanlar! Sizleri nefis-i vahide'den (bir nefisten) halkeyleyen ve ondan zevcesini halkeden ve bu ikisinden birçok erkeği ve kadını üretip yayan Rabb'inize takva edin." buyrulmaktadır.

Allah, insan varlığını erkek ve kadın olarak ve birbirine muhtaç yaratmıştır. Bu hakikate rağmen son zamanlarda kadın varlığını daha farklı göstermek isteyen faaliyetler ağırlık kazanmıştır.

Kadın varlığındaki ilâhi arzu, Kur'an ve hadis-i şerifler ile belli olduğu halde, Kur'an âyetleri gerçek mânâsından uzaklaştırılarak ya da birtakım uydurma rivayetlere dayanılarak eksik ya da ifrata varan değerlendirilmeler yapılmaktadır.

Allah'ın; **"Yeryüzünde bir halife yaratacağım"** (Bakara/30) arzusunda her şey vardır. Dünya hayatında yaşadığımız her şey **"Allah'ın Âdem arzusunda"** mevcuttur. Erkek, kadın, çocuk, aile... hepsi bu arzunun içindedir, o halde kadın varlığını Allah'ın Âdem arzusundan ayrı görmemek icap eder.

RUH ve NEFİS

Her varlık, Allah'ın Âdem arzusunda yerini ve makamını bulur. Allah'ın Âdem arzusu, hem ruhun hem de nefsin birlikte bulunduğu makamı temsil eder. O halde Allah'ın Âdem arzusunda hem “**erkek**” hem de “**kadın**” varlığı vardır.

Allah, Âdem'e Havva'yı eş kılarak, kendindeki hasletleri görmesini sağladı. Yani Âdem, kendindeki hasletleri nefis aynasında gördü; kadın varlığı Âdem'e ayna oldu.

Erkek ve kadın varlığı beraber yürüyerek terakki edeceklerdir. Dünya nizamında Allah, erkek ve kadına farklı vazifeler vermiştir. Erkek ve kadın varlığı Allah'ın nizamının tahakkuku için yaratılmışlardır. Âdem, Allah'ın arzusunun suretidir ki, insan neslinin aslıdır.

Âdem ve Havva ilk karı-koca olduğuna göre bu manayı idrak ile evlenmek icap eder. Ancak bu zamanda evlilik konusunun aslî mânâsından uzaklaştırıldığı görülmektedir.

Evlilik, Allah'ın nizamıdır; evlilik, Allah'ın insanlar için tatbik ettiği bir programıdır. Allah, evlilik birliğini seviyor; evlilik birliği, Allah'ın birliğini işaret eder. Ruh ve nefsin birleşmesi "**bir varlığı**" gösterir. Bu iman ve idrakte olan koca ve kadının birleşmesi makbul bir evlilik birliğini göstermektedir. Bir erkek ile bir kadının evliliği

hakikat anlamında “**ruh**” ve “**nefs**”in bir araya gelmesidir ki, bu tertip Allah'a aittir.

Geçmişte kadın, ekonomik yönden kocasına daha çok bağlıydı; bugün kadınların ekonomik özgürlük kazanmasıyla kocaya olan bağlılık ancak manevi yönden olmak durumuna gelmiştir. Bunun için de manevi bilgiye ihtiyaç vardır. Eğer eşlerde manevi bilgi varsa bağlılıkları Allah için olur. Ancak manevi bilgi yoksa aile bağlarında zayıflama kaçınılmaz olmaktadır.

Erkek ve kadının evlendikten sonra evlat sahibi olmaları “**yaratma**” konusunun mânâsını idrak ile Allah'ımızı tanımak hususunda bir terakki meydana getirir. Erkek, kadın ve bütün varlıkları halkeden ilâhî yaratıcının uyarılarını dikkate almayıp kendi arzularına göre yürüyenler, ilâhî âleme intikal edildiğinde mahcup olurlar.

Kitabımızda, erkek ve kadın varlığı hakkındaki yanıltıcı veya eksik değerlendirmeleri düzeltmek, erkek kadın beraberliğinin ilâhî mânâsını Kur'an ve hadisler ışığında izah etmek hedefi ile hareket edilmiştir.

Evlilikten murat, ruhu temsil eden erkek ile nefsi temsil eden kadının hem maddi hem manevi birlikteliğidir. Yoksa evlilik sadece cismani bir tatbikat değildir. Bu sebeple kitabımızda evliliğin dünya tatbikatı ile ilgili hu-

RUH ve NEFİS

suslarından ziyade hakikat manası hakkında malumat verilmiştir. Evliliğin manasını ilâhî arzu noktasından idrak edenler için evlilik birliğini dünya hayatında tatbik etmek daha kolay ve anlamlı olsa gerekir.

Hüve't Tevfiku'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

ÂDEMÜSKÜN

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Âdem'deki nefisten "**kadın varlığı**" yaratılmıştır. Ağırılık olarak '**Ruh**' Âdem'de; '**Nefis**' ise Âdem'den yaratılan kadın varlığındadır.

Bakara sûresi 35. âyetinde, buyrulan; "**ve kulna ya âdemüskün ente ve zevcûke... / ve "Ey Ademüskün, dedik, sen ve senin zevcen..."**" hitab-ı ilâhîsindeki "**Âdemüskün**" kelimesi esasta tek bir varlığa hitaptır. Allah'ımız Hz. Havva'yı, Hz. Âdem'in varlığında kabul etmektedir.

Havva yaratılmadan evvel melekler Âdem'e secde ettiler. O zaman melekler Âdem ile beraber olan kadına da secde etmiş oldular. Âdem varlığından kadın yaratıldı ve Allah'ımız; "**sen ve senin zevcen**" buyurdu, iki isim zikretti. Ancak bu iki isim, "**zevc ve zevce**" hususiyetinde idi.

Allah'ın Havva'ya değil doğrudan, Âdem'e hitabı vardır. Kur'an'da Âdem'e hitaben; "**sen ve senin zevcen**" buyruluyor. Ruha hitap edildiği zaman ruha bağlı olan nefse de hitap edilmiş oluyor. Esasta Âdem'de nefis de vardır. Âdem'in nefsinden Havva yaratılmıştır. Kadının, yaratıldığı varlığı inkâr etmesi doğru değildir.

RUH ve NEFİS

Allah'ımız önce Âdem'i yarattı. Âdem'de ruh da vardı, nefis de vardı; Âdem tastamam idi. Allah, Âdem'e hitap etti. Melekleri Âdem'e secde ettirdi. Âdem, Allah'ın muhatap aldığı, ruh ve nefsin kendisinde tam olarak bulunduğu, "**tam**" bir nokta idi. Sonra, Allah'ımız Âdem'den kadını yarattı. Yani Havva'yı yarattı. Kadın varlığı nefsi temsil eden bir varlık oldu. O halde Âdem de ancak Havva ile birlikte olduğu zaman tamam olabilir.

Âdem yalnızdı ve tekti. Havva yaratılınca iki varlık oldu; sıfat varlığı meydana çıktı ama Havva'nın Âdem ile beraber mütalaa edilmesi yani erkek ve kadın varlığının bir mütalaa edilmesi ile sıfat zât ile birleşmiş oldu, yani evlenmek ile sıfat olan erkek ve kadın varlığı Âdem noktasına gelir ki, sıfat varlığı zât olmuş olur.

Kadın varlığı erkeğin eksik parçasıdır. Onun için dünya hayatında evlenmek farz oldu. Erkek varlığı kadın varlığı ile birleştiği zaman ilk yaratılıştaki Âdem varlığını temsil eden bir makama gelebilir. Bu da erkek ve kadına huzur verir. Kuran'da; "**huzur bulmanız için eşler yaratan**" (*Rûm 30/21*) buyrulmuştur ki, bu sırra işaret edilmiştir. Erkeğin ve kadının birleşmesi ilk yaratılıştaki Âdemüskün halinin yani "**tek**"liğin ifadesi olduğu için "**huzur**" zuhur eder.

İlk yaratılıştaki itiraz yoktu. Âdem'in meleklerle hitabından sonra itiraz eden İblis ile birlikte zıtlık meydana gelmiştir.

Rabbim; “**indimde ilk ölen şeytandır**” buyurmaktadır. Çünkü Allah’a itiraz etmiştir. Şeytan dünyada vazifesini yapar ama ahirette devamı yoktur. O halde şeytana uyan, Hayy (diri) olana değil ölü olana uymuş olmaktadır.

Allah, zâtîyeti idrak edilsin diye sıfat olarak görüldüğü varlıklara zıtlık vermiştir. Allah’ın kendisi için zıtlık söz konusu değildir. Allah’ın vahdaniyeti idrak edilince zıtlık ortadan kalkar.

Erkek ve kadının birbirlerine muhtaç yaratılması, ruhsal olarak terakki edip, Kur’an’da zikredilen; “**Âdemüskün**” hususiyetini idrak içindir.

"Ve ize'n nüfusü züvvicet / Ve nefisler eşleştirildiğinde" (*Tekvir 7*) hükmünce nefisler bir araya getirildiğinde kadın-erkek ortada kalmaz bir tek Âdemüskün kalır. Âdemüskün'de erkek ve kadın varlığının birleşmesi Allah’ın arzuyu ilâhîsinin tecelli etmesidir.

Ruhta birleşmek lazımdır, asıl birleşme oradadır. O zaman Kur'an'da işaret buyrulduğu gibi, "**Âdemüskün**" hitab-ı ilâhîsi zuhur eder. Sadece maddede değil mânâda birleşmek lazımdır.

Zevc ve zevcenin bir olması, "**Âdemüskün**" sırrına işaretidir. İnsan için arzu edilen makam, "**Âdemüskün**"

RUH ve NEFİS

noktasına gelmektir. Yani cennette yaşayabilecek imana ve ahlâka ulaşmaktır.

"**Ruh**" ve "**Nefs**"in birlikteliğini tam olarak idrak eden, "**Âdemüskün**" sırrından hissement olarak ebedî cennet hayatına layık bir makama erer; Allah'ın istediği gibi bir kul olur.

Evlilik, Allah'ımızın lütfetmiş olduğu "**Ruh**" ve "**Nefs**"in bir araya gelmesidir. Ruh ve nefis bir araya gelirse "**Âdemüskün**" olur. O zaman bir bütün olunur, yani "**Âdem**" olunur.

Ruh ve nefsin bir araya gelmesi Allah'ın Âdem'deki tecellisidir. Evlilik kutlaması esas itibari ile bu ilâhi hakikatten kaynaklanmaktadır. Ruh ve nefsin bir araya gelmesi ilâhî kemalata bir işarettir. Rabbimizin lütfetmiş olduğu dünyevi ve zahiri ilmi, manevi çerçeve ve görüş içinde idrak etmek, tevhid irfanı ve idrakine vesiledir. İnsanlar bu meseleleri manevi yönden değerlendirmiyor. İlim ve din birlikte mütalaa edilmelidir.

Dünyamıza ve âlemlere nazar ettiğimiz zaman hepsinin ilâhî bir nizam ile hareket ettiği görülecektir. O zaman maddi ve manevi bütün varlıkların tek bir varlıktan neş'et ettiği hakikati ayan olur.

Erkek ve kadın için şu gerçeği kabul etmek lazım-

dır ki, kimse kimseye galip değildir. Erkek için kadının ve kadın için erkeğin olmaması eksiklidir. Onlar birbirlerini tamamlarlar. **Erkek ve kadın için asıl olan Allah'ın arzusunda birleşmektir.**

Evliliğin manevi manası ruh ile nefsin bir araya gelmesi olduğuna göre, nefsin ruha tâbi olması, ruhun da nefse “*benim bir parçamdır*” diye bakması gerekir.

Âdemüskün hitabı ile huzur bulan cennete girer. O halde Âdemüskün hali cennet halidir. Karı-koca bu idrakte olursa evlilikleri cennet olur.

ALLAH'IN AHDI

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Tâ-Hâ suresi 11. âyetinde;

"Önceden Âdem'e ahid verdik de unuttu ve biz onda bir azim bulmadık" buyrulmaktadır.

Allah'ımız Âdem'e; **"cennette dilediği gibi yaşamasını fakat şecereye (yasak ağaca) yaklaşmamasını emretti"** fakat Âdem, bu **"ahdi"** unuttu. Allah'ımız bu ahdi hatırlatmakta ve Âdem'in azim sahibi olmadığını bildirmektedir.

Âdem'in azim sahibi olabilmesi için dünya hayatı yaşaması, dünyada azim kazanması icap ediyordu ki, Allah'ımız, Âdem ile eşini yeryüzüne indirmiş ve onların azim kazanmasını arzu buyurmuştur.

Tâ-Hâ suresi 117. âyetinde;

"Ey Âdem dedik: haberin olsun bu (İblis), sana ve zevcene düşmandır, sakın sizi cennetten çıkarmasın ki, sonra bedbaht olursun" buyrulmaktadır.

RUH ve NEFİS

Allah'ımız Âdem ile Havva'yı ayırmamaktadır, bir olarak değerlendirmektedir. Kur'an'da Âdem ile Havva için daima "**sen ve senin zevcen**" buyrulmaktadır.

Âdem, Allah'ın arzularının tatbikat noktasıdır.

Bir şeyi duymak veya okumak o konunun halledildiği anlamına gelmez. Ancak insan yaşarsa onu asla unutmaz. O yüzden de **DİN** tatbikatla meydana gelmiştir. Âdem'in yeryüzüne indirilmesinde ve insan macerasının başlamasında tatbikat olarak yaşanması icap etmekteydi.

Meleklerle Âdem'e secde etmeleri istendiğinde İblis secde etmemiştir. Allah'ımız Âdem'e; "**...Muhakkak ki bu sen ve zevcenin düşmanıdır. Sizleri cennetten çıkarmasın da meşakkat çekmeyin**" diye buyurması zaten bu tatbikatın Allah'ımızın arzusundan olarak fiiliyata gireceğini göstermektedir.

Âdem ile Havva'nın yaratılması ve bu tatbikatları yaşamaları bir örnek olmuştur. Hangi insan olursa olsun onlar da Âdem ile Havva'nın yaptıklarını yapacaklardı zaten.

Allah'ımız insanlara hidayet rehberi ve yol göstericiler göndererek bu imtihanda onlara rahmet etmiştir.

Bu dünya yaşamında bu tatbikatı yaşayarak belirli

bir idrak kazanan ve cennet ahlâkına layık olan insan için bir daha cennetten kovulmak yoktur.

“(İblis)....onlara fısıldadı: "Rabbiniz, başka bir sebepten dolayı değil, sırf ikiniz de birer melek ya da (cennette) ebedî kalıcılardan olursunuz diye sizi şu ağaçtan men etti." dedi.” (Araf/20)

Ne tuhaftır ki, Allah'ımız, melekleri Âdem'e secde ettirmesine rağmen Âdem melek olmaya özenmiştir. Yine **"Ey Âdem, sen ve senin zevcen cennete yerleşin, dilediğiniz yerden yeyin..."** (Araf 19) buyrulurken, Âdem ile Havva'ya cennet mesken olarak verilmesine rağmen İblis'in vesvesesine itibar ettikleri görülmektedir.

Şeytan, Âdem'i kandırmak için şecereye yaklaşırsa melek olacağını ve ebedilik kazanacağını söylemiştir. Âdem meleklerin secde ettiği nokta olduğu halde Şeytan onu melek olmayı teklif ederek kandırmıştır. Âdem kendisine secde etmediği için Hakkın katından kovulan Şeytanın sözüne itibar etmiştir. Halbuki Allah, Âdem'e ebediliği zaten vermişti.

Üstünlük Âdem'de olduğu halde melek olmaya meyletmenin bir karşılığı muhakkak olacaktır. Bu tuzak halen devam etmektedir.

Fatır sûresi 5-6. âyetlerinde;

"Ey insanlar! Şüphesiz Allah'ın vaadi gerçektir. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın. Sakın çok aldatıcı (şeytan), Allah hakkında sizi aldatmasın. Şüphesiz şeytan sizin için bir düşmandır. Öyle ise (siz de) onu düşman tanıyın. O, kendi taraftarlarını ancak alevli ateşe girecek kimselerden olmaya çağırır." buyrulmaktadır.

ŞECERE NEDİR?

Şecere kelimesi; düşünce, fikir, anlayış, idrak olarak değerlendirilirse, **"Şecereye yaklaşmayın"** emri ilâhîsi, **"o düşünceye yaklaşmayın"** manasında menfiyi işaret eder. Bu menfi tatbikatının içerisinde Allah'ın men ettiği her şey vardır. Menfiye yaklaşmak, cennet makamından uzaklaştırılmayı icap ettirir. Ancak burada bir husus daha var. **"Şecereye yaklaşma"** tatbikatı neticesinde, Allah'ın bir arzusu olarak yeryüzüne indirilen Âdem ve nesli ile insanlık macerası başlamış ve bu nesillerde **Velâyet, Nübüvvet, Gavsîyyet** gibi nice ilâhî makamlar, nice ilâhî güzellikler zuhur etmiştir.

Allah ile olmak bir makam meselesidir. Allah'ı hakkı ile bilmek bir idrak meselesidir. Şecereye yaklaşmak

yani menfi olanı yapmak, Allah'ın emrine uymak noktasında eksiklik olduğunu gösteriyor. Allah'ı hakkıyla bilmek için müspeti de menfiyi de bilmek icap eder. İnsan varlığının yaratılmasında gaye zaten buydu. O zaman aşağı inilecek ve esfele safilinde Allah tahsil edilecektir. İnsanın dünyada yaşamasının mânâsı budur.

Peki, dünyada Allah nasıl tahsil edilecektir? Bu tahsil, bir peygamber veya veliye mülaki olunarak olur. Allah'ın hidayet noktası o gönül noktasıdır. Onunla beraber olunursa Allah'ı doğru olarak tanımak mümkün olur. O noktadan tahsil edilen din insanların vehmindeki din anlayışının fevkindedir. Zamanın Sahibi, Hüve'nin o zaman için lütfettiği arzu neyse o makamdan ilâhî ilim lütfeder ve o noktaya tâbi olanlara da Allah hidayet lütfeder.

A'raf (7/43)

"...Ve "bizi buna hidayet eden Allah'a hamdolsun, derler. Eğer Allah bize hidayet eylemeseydi biz kendi kendimizi hidayete erdiremezdik. Andolsun Rabbimizin elçileri 'el Hakk' ile geldiler ve bizlere "işte size cennet, işlemiş olduğunuz amel-lerden dolayı o size miras verildi," diye nida olunduk." buyrulmaktadır.

İsra (17/ 94)

"Ve insanları, kendilerine hidayet geldiğinde imandan men eden, "Allah beşer bir elçi mi gönderdi?" demeleridir."

İnsanlar risalet noktası olarak zuhur eden Zamanın Sahiplerini Allah'tan ayrı görmemelidirler. Nübüvvet ve velâyet tatbikatı Allah'a aittir. Bundan yüz çevirenler Allah'ı dünyada tahsil etmemiş olurlar. Yani dünyanın kurulmasındaki arzu olan **"bir nebze-manevi-rızık"**tan kendilerini mahrum bırakmış olurlar.

Allah'ımız kullarına karşı o kadar merhamet sahibi ki, menfi olanı bir daha tercih etmesinler, müspeti tercih etsinler diye peygamberler ve veliler göndermiş ve onları insanlara hidayet rehberi kılmıştır.

Bakara 38. âyetinde;

"İnin, cem olarak, oradan, dedik. Artık size benden bir hidayet geldiğinde, kim hidayetime tâbi olursa onlar için korku yoktur ve onlar mahzun olmazlar." buyrulmaktadır.

Hidayet, Allah'ın insan kalbinden onu doğrudmasıdır. Hidayet Allah'ın uyarması ve rahmetidir.

O halde Âdem ile Havva'nın yeryüzüne inerek terakki etmelerinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Esasında bu terakki bütün insanlar için gereklidir. Yani insanların cennete dahil olduklarında şecereye (Allah'ın yasaklarına) yaklaşmayacak bir terakkiye gelmeleri gerekmektedir. Âdem ve Havva'nın şahsında yapılmış olan bu tatbikat bütün insanlar için gereklidir. Bu tecelli ve tatbikat Allah'ın bütün insanlar üzerindeki rahmetini ve arzusunu göstermektedir.

Allah'ımız kullarını yaratmış ve kendisine isyan ve itiraz etmeden cennetlerde yaşamasını arzu buyurmuştur. İşte dünya hayatı, bu fikir ve iman ile bakıldığında bir anlam kazanmaktadır. Yoksa yemek-içmek, daha rahat yaşamak telaşında olmaktan başka bir gayesi olmayanlar için dünya hayatının gerçek bir mânâsı da olmamaktadır.

Âdem ve Havva tatbikatı ile aynı zamanda insanların "**bir yol gösterici**" ile yürümeleri gerektiği anlaşılmaktadır. İblis, Âdem ve Havva için doğru yoldan şaşır-tan bir isim olmuştur. O halde insanların doğru yolu gösteren peygamberlere ve velilere ihtiyacı vardır. Nitekim dünya hayatında Allah'ımız Âdem'e vahyederek nasıl tövbe edileceğini öğretmiş ve onu kendi zürriyeti üzerine peygamber tayin etmiştir.

ERKEK VE KADIN VARLIĞININ MANEVİ MANASI

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

"Sizi nefs-i vahide'den (bir nefisten) halkeyleyen 'Hüve'dir. Ve ondan eşini kılmıştır..." (A'râf, 7/189)

"Ey insanlar! Sizleri nefs-i vahide'den (bir nefisten) halkeyleyen ve ondan zevcesini halkeden ve bu ikisinden birçok erkeği ve kadını üretip yayan Rabbinize takva edin." (Nisâ, 4/1)

Allah, Âdem'i yarattı; Âdem yalnızlık içindeydi. Âdem'in yalnız yaratılması Allah'ın yalnızlığının Âdem'deki bir tecellisidir.

İblis'in Allah'a isyan edip, Hakk katından uzaklaştırılmasından sonra, Âdem cennete yerleştirilir. Kendisi ile teselli olacağı bir eşi olmaksızın yalnız başına bir süre dolaşır. Bir ara uykuya dalıp uyanınca baş ucunda, kendinden bir insan görür. **"Sen kimsin?"** diye sorar ve **"Bir kadın"** cevabını alır. Daha sonra kadına yaratılış nedenini sorar. Kadın; **"Benimle teselli bulman için yaratıldım"** der. Bu arada, yanlarına gelen melekler, kadının kim olduğunu sorarlar. Hz. Âdem, onun **"Havva "**

RUH ve NEFİS

olduğunu ve canlı bir şeyden yaratıldığı için, kadına bu adı verdiğini söyler. (*İbn Kesir, Muhtasar Tefsîr, İhtisar ve Tahk. M. Alî es-Sâbûnî, 7. baskı, Beyrut 1402/1981, I, 112vd.*)

Kur'an-ı Kerîm'de, Hz. Havva'nın yaratılma nedeni, "**Âdem'e hayat arkadaşı olması ve onunla huzur bulması**" (*A'râf, 7/189*) olarak belirtilir. Bu duruma göre, yine insan türünden, Âdem'in yadırgamayacağı, yakınlık ve ünsiyet duyacağı, birlikte yaşayıp, güçlükleri birlikte göğüsleyeceği ve belki en önemlisi de kıyamete kadar gelecek insan neslinin, ilk annesi olacak bir kadın yaratılmıştır.

Âdem, Allah'ın bir tecellisidir. Yalnızlığın sonsuzluğu sadece Rabbimize aittir. Onun için sıfat olan varlıkları yarattı. Âdem yalnızlığa tahammülü kadın ile karşıladı.

Âdem yaratıldıktan sonra "**Rabbim ben niye yalnızım**" dedi. Evlilik programlarında yaşlı başlı insanların evlenmek için nasıl gayret gösterdiğini görüyoruz. "*Siz yalnızlığın ne olduğunu bilir misiniz*" diye soran yaşlı bir adamın hali ve duygusu Allah'ın "**Âdem ile Havva**" programını işaret etmektedir.

Allah'ımız, Âdem'in canından bir varlık olarak Havva'yı yarattı. Âdem, yalnızlığından Havva ile kurtulmuş oldu. Allah, yaratmış olduğu Âdem'in huzur bulması için Havva'yı yaratmıştır. Bütün bu arzular, Allah'ımızın; "**bilinmekliğimi arzu buyurduğum için âlemleri ya-**

rattım" sırrındandır. Allah'ı tam temsil eden varlık olan **Âdem'in zuhuru, Allah'ın Âdem arzusundan kaynaklanmaktadır ki, dünyada yaşadığımız her tabikat Allah'ın Âdem arzusunda mevcuttur.**

Allah, Âdem'e vermiş olduğu ruh ve nefisten kadın varlığını meydana getirdiği için, nefis noktasında eksik kalan erkek varlığı, kadın varlığına yine nefis noktasında muhtaç olmuştur. Kadın varlığı için, **“yaratıldığı varlık”** olan erkek varlığına muhtaciyeti söz konusudur.

Hanımların belli bir yaştan sonra östrojen hormonlarındaki azalış ve testosteron hormonlarının galip gelmesi ile bedenlerindeki değişiklikler, Havva'nın Âdem'e dönüşünü yani kendi aslına döndüğünü işaret etse gerekir.

Kur'an, kadını aile varlığının dışında yalnız başına bir varlık olarak değerlendirmemiştir. O halde erkek ve kadın varlığının birbirlerine olan muhtaciyetleri sebebiyle, birlikte olmalarından dolayı tamama ermeleri mümkündür. Aksi halde erkek de kadın da eksik kalmaktadır.

Kadınsız bir erkek nefis noktasında eksik kaldığı için yarımıdır. Erkek evlendiği zaman hanımı ile beraber tastamam bir makama gelebilir. O tastamam makam, Allah'ın, Âdem'e hitap ettiği makamdır.

Âdem ruhu, kadın nefsi temsil eder. Âdem ruh ağırlıklıdır ama nefis de vardır. Kadın nefis ağırlıklıdır,

RUH ve NEFİS

ancak Âdem'den aldığı ruh vardır. Âdem'deki nefsin ağırlığı kadında vücut bulmuştur.

Erkek ve kadın beraberliğini sadece dünyaya göre değerlendirmek ve hangisi ileri hangisi geri şeklinde düşünmek hata olur. Elbette dünya tertibinde erkeğin de kadının da vazifeleri vardır. Herkes vazifesini en güzel şekilde yapmakla değerlenir. Kadınların vazifeleri ve meşakkâtleri çok olduğu için Allah'ımız kadınların ibadet yükümlülüklerini hafifletmiştir. Bunu, Allah'ımızın rahmeti olarak görmek gerekir.

Günümüzde insanların çoğu kendi varlıklarının hakikatinden habersiz olarak cismaniyetlerinin verdiği arzularının peşinden koşmaktadırlar.

İnsan, şecereye (yasak ağaca) yaklaştığı için cennetten kovuldu. Bugün insanlar dünyada nice yasaklara yaklaşmaktadırlar. Havva'nın yasak ağaca yaklaşması nefisteki şaşmayı işaret eder. Âdem'in de Havva'ya uyması ruhun nefse meyiletmesi durumunu işaret eder ki, bu durum dünyaya inmeye sebebiyet vermiştir.

Dünyaya inen Allah'ın takdiridir. Yani Allah'ın Âdem-Havva tecellisinin dünyadaki arzusudur. Allah'ımızın ruhu ve nefsi tanıtmak ve böylece kullarına kendisini doğru olarak öğretmek arzusudur; Allah'ımızın “**bilinmekliğimi istedim**” arzusudur.

Kadın ve erkeğin, müsbet ve menfi durumlarını bilerek ve birbirlerinden ders alarak terakki etmeleri lazım gelir. Hedef, karı kocanın bir daha yasak ağaca yaklaşmayacak duruma gelmeleri, yani yasaklara dikkatli olmalarıdır.

Allah'ımız kadınlara sevmek, erkeklere sevmek arzusu lütfetmiştir. Allah'ımız kendi sûreti üzere halk ettiği varlık olan Âdem'e nasıl müştak ise, Âdem de kendi varlığından halk edilmiş olan kadına böylece sevgi duyar.

Erkeğin duyduğu şehvetin karşılığı olarak kadın yaratılmıştır. "**Beni seviyor musun?**" sorusu kadında zuhur eder ve bu soru erkeğe döner. Fiiliyatın tecelli ettiği ve hakim olan makam, erkekte tebarüz etmiştir. Seven erkek, sevilen kadındır.

İnsanların kendilerini yaratılış mazhariyetlerine göre değerlendirmesi daha yerinde olur. Her insan Allah'ın ona lütfettiği idrak nispetince terakki eder. İnsanların hepsinin aynı idrakte ve seviyede olmasını beklemek ilâhî nizama uymaz. Ancak bir el tutup maneviyata giren kimse'nin makamı ve vasfı çok daha ileri gider.

Allah'ımız bir kadın ve bir erkek olarak meydana getirdiği varlıklardaki tatbikatta, bir kadının bir erkeği sevmesi kendi asliyyet-i ilâhîyesini sevmesi demektir.

Bir erkek bir kadını sevdiği zaman bir kadın olarak mı seviyor, yoksa kendindeki bir varlığı mı seviyor? Bura-

RUH ve NEFİS

da, erkeğin kadını sevmesi Allah'ın kadında olan tecellisini sevmesi olarak da düşünülebilir. Gerçek zevk ise Hakk'a varış zamanı duyulan zevktir.

En güzel zaman, insanın asliyet-i ilâhiyesi olan Hakk'la buluştuğu zamandır. Böylelikle dünyevi yaşamda birçok arzu ve duygular zevk edildikten sonra ve bunlardaki hususiyetler tatbikatla yaşandıktan sonra en güzel bir vakitte, yani hasen noktasında Hakk'a vasil olunur.

Ahzâb sûresi 33/35. âyetinde;

"Muhakkak ki müslüman erkekler ve müslüman kadınlar ve mümin erkekler ve mümin kadınlar ve kulluk eden erkekler ve kulluk eden kadınlar ve sadık erkekler ve sadık kadınlar ve sabreden erkekler ve sabreden kadınlar ve haşyet eden erkekler ve haşyet eden kadınlar ve tasadduk eden erkekler ve tasadduk eden kadınlar ve oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar ve ferclerini muhafaza eden erkekler ve kadınlar ve Allah'ı çok zikreden erkekler ve kadınlar... Allah onlar için mağfiret ve büyük ecir hazırlamıştır." buyrulmaktadır.

Bir insanın ruh ve cisim olarak belirli bir konuya

odaklanması önemlidir. Âyette farklı makam mazhariyetlerine sahip erkek ve kadınlar zikredilmiştir. **“Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?”** (Zümer 39/9) buyrulmuştur.

Aynı şekilde odaklanan erkek ve kadınlar birbirlerine münasip görülmüştür. İslâm'ı ve dini bu şekilde idrak etmiş olan eşler olursa o zaman aynı yere odaklanmak mümkün olur.

Erkek ve kadın ruh ve nefis idrakinde Allah'ı idrak ediyorsa o takdirde onlar için büyük ecir vardır. Ruh ve nefis birleştiği zaman Âdem'deki tecelliyat insanda zuhur eder. Erkek-kadın münasebeti dinî ve manevi yönden değerlendirilmezse o zaman ne aile olur ne de hayırlı evlatlar yetişir.

NEFSİNİ BİLEN RABBİNİ BİLİR

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

RUHUN HUSUSİYETİ NEDİR?

İnsanın, “**yaratıcı kudreti**” tahsil etmesi safha safhadır. İnsan varlığının dışındaki varlıklar kendilerine verilen belirli bir programı tatbik ederler, ancak insanın ufku sonsuzdur. Çünkü insan; "**Ve nefahtü fihî min ruhî / Ve HU'ya ruhumdan üfledim,**" âyetinin hakikat-i ilâhîyesine mazhar olarak yaratılmıştır.

Cuma namazının hakikat manasında Allah'ımız ruhların cem olmasını arzu buyurmaktadır. O yüzden cuma namazı kadınlara farz değildir. Nefis ruhtan intişar eden bir hususiyettir. Nefis ruh ile mütalaa edilir, çünkü yaratılan ilk insan Âdem'dir. Allah'ın kendi varlığından bir ruh ayırarak yaratmış olduğu Âdem varlığında nefis başta olmak üzere pek çok isim meriyettedir. Ruh başlı başına bir varlıktır.

Ruh, Rabbimizin bir emridir.

Bu, şu demektir: Emir, arzuyu ilâhîdir. Allah'ın her varlıktaki yaratma arzusu ruhtur. Ruh, Allah'ın yaratma arzusu olduğuna göre insanın ruhu tasarruf altına alması düşünülemez.

RUH ve NEFİS

Deryayı Nuru Muhammed ki, **Ruh-u Küll** noktasıdır. O noktada her türlü isim faaliyettedir. İnsan varlığı Deryayı Nuru Muhammed'in temsil noktası olarak yaratılmıştır. Kadın, yani nefis noktası ruh ile beraber vardır.

Bütün varlıklar insana hizmet etmektedir. İnsan bütün varlıklar üzerinde hüküm sahibidir.

NEFSİN HUSUSİYETİ NEDİR?

Hüve'nin, insan varlığında kendisinden kendisine bilici olması, "**Men arefe nefsehu fekad arefe Rabbe-hu / kim ki nefsinı arif olur Rabbini arif olmuştur**" hakikatini işaret etmektedir. Kişinin kendisini bilmesi esasta Hüve'nin kendisinden kendisine bilici olmasıdır. Bu irfaniyet neşesi; "**Ben gizli bir hazine idim, irfan olunmayı sevdim ve âlemleri halkettim**" hadis-i kudsisindeki hakikat-i ilâhiyeyi de işaret etmektedir.

Rabbimiz bir varlığı arzu buyurduğu zaman ona **KÜN / OL** buyurması yetiyorken ve yarattığı bütün varlıklar kendisine tâbi olmak mecburiyetindeyken, "kendisindeki hasletlerin meydana gelmesindeki husus nedir?" diye düşünülebilir. "**Ben gizli bir hazine idim, irfan olunmayı sevdim ve âlemleri halkettim**" arzusunda varlıkların kendisini bilmesi değil, Hüve'nin kendisinden kendisine kendisini bilmesi hususiyeti vardır.

Başlangıçta Âdem vardı. Âdem denildiği zaman sadece erkek varlığı düşünülüyor, ancak Âdem'de erkek varlığı ve kadın varlığı beraberdi, çünkü Âdem, Allah'ın halifesi olarak yaratıldı. Âdem'de bütün varlıklardaki hususiyetler vardır.

Allah'ımız Âdem'den Havva'yı yarattı ve Âdem'e; **"Sen kendi nefsini de tanımış ol"** buyurdu.

Hz. Havva'nın kendisinden halk olduğu Âdem'e itirazı kendi asliyyetine itirazıdır. Ancak aslında Havva şecereye yaklaşarak Âdem'i ölümsüz yapmak istemiştir. Niyet iyidir ama tatbikatı Allah'ın nizamına aykırı olmuştur. O yüzden karar vermek yetkisi hüküm yetkisi Âdem'e aittir. Bu tatbikat ile Âdem de kendi nefsinin tanımış oldu. Ve Âdem o nefisle dünyaya gelip mücadele etmek mecburiyetinde kaldı. Mücadele hem kendi içimizde, hem de içimizde taşıdığımız nefsi temsilen evlenilen kadın ile yapılmaktadır. Kadın içimizde taşıdığımız nefsin temsilcisidir. Ona tam olarak söz geçirilemiyor, çünkü o, kendisini ayrı bir varlık zannetmektedir. Erkek nefis noktasını tanımak konusunda kadına muhtaçtır. Bunun için dinimizde evlilik emredilmiştir.

Âdem'deki hasletler çok yüksektir. Âdem'deki hasletlerin belli olması için kadın varlığı yaratıldı. Âdem kendindeki hasletleri Havva'da gördü. Esas olan ruhun terakkisidir. Ruhun terakkisi için nefis tecellisinin olması

lazımdı. Onun için nefsin temsili kadın suretinde görüldü. O halde kadın varlığı erkek varlığını terakki ettiren bir unsur olarak anlaşılmalıdır. Erkek varlığı terakki ettikçe aslında kendi parçası olan kadın varlığı da terakki etmektedir. Yani terakki karı-koca beraber olarak cereyan etmektedir. Burada ilerilik gerilik sözkonusu değildir. Buradaki mânâ terakki etmek, Allah'ımızı öğrenmektir.

"Ben gizli bir hazineydim bilinmekliğimi istedim" arzusunda Allah'ımızdaki namütenahi arzuların meydana çıkması söz konusudur. Âdem bilinmeklik arzusundaki en mühim varlıktır. Çünkü "**insan**" hiçbir varlıkla kıyas edilemeyecek kadar mühim bir varlıktır. İnsan hiçbir varlığa benzemez, ama bütün varlıklardaki hususiyetler insan varlığında vardır. Bütün âlemler insana nazire olarak halkedilmişlerdir.

Hüve'nin bilinmekliğini arzu buyurması yaratılışın ve ayan oluşun kendisinden kendisine bir hususiyet taşıdığını işaret etmektedir. Bu hususiyet, Hüve'nin kendi zâtındaki sonsuzluğu ve açılmayı da işaret etmektedir.

Yaratılan her varlık, en ince teferruatına kadar zaten kendisi olduğuna göre o varlıkta Hüve'nin kendisi için bilinmesi lazım gelen bir şey yoktur. Hüve'nin kendisinden kendisine kendisini bilmesi ise namütenahidir.

İnsan sıfati bir varlık olarak kendisini yaratan ilahi

kudret ile ilgili bir düşünce sahibidir. Ancak bu düşünce-
nin bilinçli bir hale gelmesi, ancak "**kendisinden kendi-
sine**" mümkün olur.

Bugün **Hatmül Velâyet** kemâlatında nefsin ezil-
mesinden ya da öldürülmesinden bahsedilmiyor. "**Nefsi-
ni bilen Rabbini bilir**" nebevî sözünün düsturunca, ki-
şinin nefesine arif olmasından bahsediliyor. Nefis olmazsa
insan da olmaz; nefis olmazsa ariflik de olmaz; nefis ol-
mazsa Rabbi bu kadar ileri bilmek de mümkün olmaz.

Allah'ımız insanı yaratırken ona nefsinden lütfetti-
ğine göre, nefsi öldürmek ve nefsi ezmek gibi sözler yeri-
ne nefsi idrak etmeye çalışmak daha doğru olsa gerekir.

"**Nefsini bilen Rabbini bilir**" sözünden murat,
kişi nefsi bilirse müspetin menfinin hususiyetlerinin ne
olduğu bilir ve Allah'a yaklaşır manasıdır. O zaman
insan, Allah'ı bir nebze idrak etmiş olur.

Kişinin kendisini öldürmesi, başka birisini öldür-
mesi gibidir. Bu cinayettir. "*İntihar edenlerin cenaze na-
mazı kılınmaz*" denilmesindeki hususiyetlerden birisi de
budur. Kişi kendine aitmiş gibi görünen vücudun sahibi
değildir. Allah, o vücudu kişiye belli bir zaman için kul-
lanması için vermiştir; vücudun gerçek sahibi Allah'tır.

Kişi kendisine malik değilken vücudu hakkında sa-
hibiyet iddia etmesi doğru olmasa gerekir.

RUH ve NEFİS

Allah'ımızdaki "**ruhî**" ve "**nefsi**" arzuların tahakkuku "**erkek**" ve "**kadın**" isimleri olarak zuhur etmiştir. O zaman erkek mi üstündür, kadın mı üstündür tartışmaları yerine, konuyu Allah'ımızın lütfettiği noktadan değerlendirmek daha doğru olsa gerekir.

Kulun kulluğunu idraki kendisinin de Allah'ın bir görünmesi olduğunun idrakidir. Bütün varlıkları Allah yarattı, hepimiz aynı varlıktan geldik, hangimiz hangimizi kınayabilir?

Her makam kendi idrak ve anlayışını tekellüm eyer. Tevhid noktasına gelindiğinde, iyi-kötü, ileri-geri değerlendirmesi yerine, "**Bu, Allah'ın o varlıktaki tecel-lisidir, takdiridir**" denilir.

EVLİLİK

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

EVLİLİK ALLAH'IN BİR DÜSTURUDUR

Evlilik hususunda Allah'ın muradı nedir? Bir kadın ile bir erkeğin bir araya gelmesindeki manevi hususiyetler ve hakikatler nelerdir?

Bakara sûresi 2/35 âyetinde;

"Ve (Âdemüskün) sen ve zevcen cennette yerleşin ve ondan istediğiniz yerde bolluk içinde yiyecek ve bu şecereye (ağaca) yaklaşmayın zira zalimlerden olursunuz." buyrulmaktadır.

Erkek ve kadın birlikteliği dünyada değil, ilâhî âlemde başlamıştır. Allah önce Âdem'i sonra ona zevce olarak Havva'yı yaratmıştır. O halde evlilik, Allah'ın bir nizamıdır.

Dünyada başlamış olan şeyler sıfatidir, dünyaya aittir. Ancak evlilik için dünyevi diyemeyiz, çünkü evlilik arzusu ilâhî âlemde başlamıştır. O halde evlilik dünyevi değil ilâhî bir tecellidir.

RUH ve NEFİS

Allah âlemlerdeki nizamını Âdem ile anlatmıştır. Onunla bildirdiği nizamına bütün varlıkların uymasını arzu buyurmuştur. Evlilik bir erkek ve bir kadının bir araya gelmesini mi kutlamaktır? Yoksa, Allah'ın nizamını yerine getirmenin sevinci midir? Evlilik Allah'ın nizamı olduğuna göre o nizamı yerine getirmek elbette ki makbul olur.

Evlilik nizamını, Allah'ın koyduğu bir düstur olarak düşünmek lazımdır. Elbette yaratan ilâhi kudret yarattığı varlıkların hakkını ve makamını en iyi tespit eder. Her türlü cinsi sapıklık Allah'ın nizamına itirazdır, evlilik ise Allah'ın ilâhî bir düsturudur.

Dinimizde, "**Allah'ın emri, peygamberin kavli (sözü)**" ile evlenme teklifi yapılmaktadır. O halde evlilik, dini bir vecibedir.

Allah'ta mevcut olan bir kısım arzuların tahakkuk yeri insandır. Dikkat edilirse insanlar bu tâbiyet konusunda sıkıntı çekmektedirler. "**Şecereye yaklaşmayın**" arzusu Allah'ın arzusudur. Ancak bu arzuya muhalif olunmuştur. Allah'ın bu arzusuna itiraz edildi, bu itiraz da zahmeti beraberinde getirdi. Rabbim; "**Siz Beni dinlemediniz o halde kendi düşüncelerinizin âlemi olan dünyaya inin istediklerinizi orada yapın**" buyurdu.

Âdem ve Havva'yı cismen dünyaya inmiş gibi düşünmemek lazımdır. Allah'ımız Âdem-Havva'yı ilâhi

alemdede arzu etti, orda var etti; dünyada arzu etti, dünyada var etti. İlâhî âlemdede yaşam ruhanîdir, cismanî yaşam dünyaya aittir.

Ruhun nefse uyması Âdem ile Havva'nın ceza görmesine sebep olmuştur. O halde nefsin ruha tâbi olması gerekmektedir.

Buradaki hususiyet nedir?

Cennetteki sonsuz bir yaşama benzetme olarak ifade edilmeye kalkılırsa, şu anda dünyada yaklaşık 8 milyar insan var, her insanın değişik bir yaşamı var. Rabbimizin lütfetmiş olduğu insan varlığı ruh itibariyle 8 milyar değişik yaşam yaşayabilir demektir. Rabbimiz Âdem ve Havva'ya kendisine tam tâbi olup inandıkları halde sonsuz bir yaşam sistemini tatbik edeceklerini ifade buyurmuştur. Ama onlar dünyaya inmekle zamanla mukayyet olan bir yaşamı tercih etmiş oldular. Bu olay bütün insanlar için bir örnek teşkil etmektedir.

Aslında ruhu temsil eden erkek, nefsi temsil eden kadın olarak birlikte mücadele ederek bu hakikati idrak edip, birlik içinde yürümeleri ve Allah'tan af ve mağfiret dilemeleri gerekir. Kadın ile erkeğin birlikte olmaları Âdem sırrını işaret eder.

EVLİLİK RAHMETTİR

Âdem ilk yaratıldığında yalnız idi, ruh ve nefis Âdem varlığında beraberdi. Allah bir kısım nefsi Âdem'den ayırarak Havva'yı yarattı. Havva, nefsi temsil etti.

Erkeğin kadına olan arzusu ve aşkı Âdem'den ayrılan o nefis hasreti olsa gerekir. Âdem, kendindeki nefsi Havva'da müşahede etmiş oldu. O halde karı-koca birbirlerini Allah'ın bu arzu ve tatbikatındaki ilâhi hakikat çerçevesinde değerlendirmelidir. Erkek karısını kendi nefsinin temsil makamı, kadın da kocasını kendi ruhunun temsil makamı olarak görmelidir. Erkek için kadın rahmettir. Çünkü kadındaki müspet ve menfi arzunun meydana çıkması terakkiye sebep olmaktadır. Bu inanç ve fikirde olanlara Allah'ın rahmeti iner.

Peygamberimiz evlenme hususunda taliplerin birbirlerini görmelerini arzu buyurmuştur. Esasta bir hanım ile bir beyin Allah'ın arzusu ile bir araya gelmelerinin manası sevgidir. Aralarında önce sevgi gerekir. Karı kocanın birbirlerini sevmeleri esastır. Sevginin olmadığı mecburi beraberlik ancak kahırdır.

Ulemaya göre evlilik bir akit meselesidir. Yani antlaşmadır. Şahitler huzurundaki “**evet**” kelimesidir. Velâyetin aldığı ilhama göre ise evlilik önce sevgi ve muhabbet meselesidir. Akit vesaire kısmı sonra gelir. Eğer

bir evlilikte sevgi ve muhabbet varsa erkek ve kadın birbirlerine “eş” olurlar. Sevgi ve muhabbet olmazsa karı-koca olurlar ama “eş” olmazlar.

Erkek ve kadın varlığını zıtlık noktasına getirdiler. Hâlbuki erkek ve kadın bir noktada olması gerekir. Allah onları birbirlerini tamamlayan eşler olarak yaratmıştır. Erkek ve kadın birbirine "eş" olması icap ederken birbirlerine düşman haline getirilmiştir. Bu, mekri bir tecellidir.

Akit dünyaya aittir, halbuki ruh ve nefsin beraberliği manevîdir, ilâhidir ve ebedidir. Böyle bir inanç evliliği karı-koca olmanın fevkinde Âdem-Havva beraberliği makamına taşır ki, Kur'an'daki; “**ve izeñ nüfusu züvvecet/nefisler eşleştirildiğinde/ nefisler zevc ile zevce kılındığında**” (Tekvir 7) sırrını da işaret eder.

"Nefisler eşleştirildiğinde..." âyetinin bir diğer açıklaması da şöyle olsa gerekir: Ahirette her nefis kendi eşini bulacaktır. Dünyadaki evlilikler dünyada kalmaktadır. Ahirete göçünce dünyadaki evlilikler de nihayete erer. Elbette eşler isterlerse ahirette de evlilikleri devam eder. Ama ya istemezlerse....

Dünyada karı koca beraberliği vardır. Ama her evlenen kendi eşini yani ruh ikizini bulabilmiş midir? O halde "nefisler eşleştirildiğinde" âyetinin bir mânâsı olarak cennete dâhil olanların kendi eşlerini bulacaklarının da bir müjdesi verilmiş olmaktadır.

**DÜSTUR, ALLAH'IN ÂDEM NİZAMINI TATBİK
ETMEKTİR.**

Allah'ımız insan macerasını Hz. Âdem ve Hz. Havva ile başlatmıştır. Erkek varlığı ruhu temsil makamında ve kadın varlığı nefsi temsil makamında kabul edilmiyorsa bunun neticesi ne olacaktır?

Âdem-Havva makamında olması gereken ancak bu iman ve ikrarın olmadığı insanların yaşamındaki nizamın bozulmasına paralel olarak dünya nizamı da bozulacaktır.

Bugün Allah'a doğru bir imanın azaldığı, insan münasebetlerinin yozlaştığı, Allah'ın kadın ve erkek olarak yaratmasına muhalefet edenlerin çoğaldığı görülmektedir. Erkeğin erkek makamında, kadının kadın makamında yaşaması icap eder. Böyle yapılmazsa bu doğrudan doğruya Allah'ın nizamına itirazdır. Lût kavmi bu yüzden helâk edilmiştir. O halde İnkılâb-ı Kebir'e doğru bir gidişin olduğu görülmektedir.

Kıyamet zamanı her şeyde olduğu gibi kadın ve erkek münasebetlerinde de korkunç bir yozlaşma olması beklenmelidir. Zamanımızda özellikle kadını sadece madde olarak düşünüyorlar. Ya da kadını her istediğini yapabilen sınır tanımayan bir şahsiyyet haline getiriyorlar. Kadını, asliyyeti olan Âdem'den koparmak herhalde şeytanî bir fikriyat olsa gerekir.

Kadındaki hürriyetin ölçüsü nedir? İslam, kadına en büyük kıymeti vermiştir. İslam'da kadın, iffet ve fazilet içinde en müstesna yerdedir. Bir çok devlette ve toplumda ise hürriyet adı altında kadın ahlaksız bir noktaya düşürülmüştür. Hürriyet, dilediğini sınırsızca sorumsuzca yapmak değildir. Her şeyde bir hudut vardır. Yaşam ile ilgili düzenlemelerde ilâhî nizama dikkat gerekir. İlâhi nizam dikkat edilmeyen çalışmalar fayda vermez.

Hz. Peygamberimiz; "**Sizin en hayırlınız ahlâkı en güzel olanınızdır.**" buyurmuşlardır.

Sevgili Efendimizin tamamladığı güzel ahlâk, Allah'ımızın Hz. Âdem'den va'z eylediği ve İslâmiyet ile kemâle ulaşan Allah dinidir. Bu zamanda dinine sahip olan makbul bir noktaya gelmiş olur.

Kaçamak ve mekri şeyler insana daha tatlı gelir ve alışkanlık yapar. Bunlardan kaçınmak lazımdır. Maddi ve manevi ahlâka dikkat maneviyatta şarttır. Ahlâkın yok olması, imanı, imanın yok olması hürriyeti yok eder.

Bugün her insan kendi iç bünyesinde hak ile batılın mücadelesini yaşıyor. İnsanlar kendi ailesi içinde geçinemiyor. Dikkat edilirse insanlar herkesi kendi düşüncesinde istiyor. En büyük yanılgılardan birisi de budur. Herkes bir mücadele içerisinde "*Ben doğrucuyum O halde herkes bana uysun*" diyor. Hayır! Herkes sana uymayacak. Sen, Allah'ın nizamına uyacaksın. İşte çatışma bura-

RUH ve NEFİS

da ortaya çıkıyor. Bu, sona gelişin bir ifadesidir. Son zamanda olan bir tatbikattır.

Aile hayatı sevgileri bir arada tutmak içindir. İman, aile içindeki bütün bu sevgileri Allah'ta toplayabilmek içindir. Bunları tahsil etmek için Allah'ımız aile hayatını lütfetmiştir. Her sevginin sahibi Allah'ın kendisidir. O idrake gelmek lazımdır.

Geçmiş zamanda aile hayatı bu kadar karışık değildi. İnsanlar eskiden daha memnun ve mesuttu. Bugün aile fertlerinin hepsinde birbirlerine karşı bir reaksiyon var, herkes çatışma halinde. Her insanda sıkıntının artması ve yoğunlaşması yakın bir zaman sonra başlayacak olan bir huzurun habercisi de olabilir.

Ruhların bir huzursuzluğu olduğu görülüyor. Ruhî olarak huzur bulmak içinde insanlar maddiyatı kullanmaya çalışıyor. Hâlbuki maddiyat insana huzur vermez. Çünkü maddiyat dünyaya aittir. İnsan iç âlemini ancak maneviyatla sükûna getirebilir. Maddiyat dünyada iyi yaşamak için bir araçtır, ancak hedef değildir ve olmamalıdır. Eğer herkes kendi iç âleminde barışık olsaydı bu çekişmeler olmazdı.

NEDEN ERKEK VE KADIN BİRBİRİNE İHTİYAÇ DUYUYOR?

Âdem kelimesi insan varlığının mânâsıdır. İnsan

varlığının karşılığı Âdem'dir. Allah, Musavvir'indeki insan arzusunu Âdem programı ile ifade ediyor. Âdem'de erkek de kadın da vardır. İnsan varlığı Âdem olarak değerlendirilmiştir. Daha sonra kadın varlığı Âdem'den yaratılmıştır.

Kadın ve erkek birbirine muhtaçtır. İkisi de tek başına yarımdır. Bütün olmak için, tamamlanmak için birbirlerine ihtiyaçları vardır. Evlenmek ile tamam olmaya adım atılmaktadır.

Âdem'lik noktasında eksik olanların kendilerini insanlara Mürşid olarak tanıtmaları makbul değildir. Evlenmeden, aile sahibi olmadan maneviyatta irşad sahibi olmak mümkün olabilir mi?

İnsan varlığı, ruh ve nefis olarak değerlendirildiğinde muhakkak ki, Rabbimiz insanları erkek ve kadının beraberliğinden halketti. Evlenmeye karşı çıkan dünyadaki tekamülü önlemek ister. Bu, Allah'ın nizamına itiraz olur.

Erkek ve kadın dünya hayatında birbirlerine muhtaç olacaklardır. Bu muhtaciyet noktasında, kendilerindeki ilâhi arzunun tam olması için insanlar evlenirler. Böylece bir "**bütün**" haline gelerek "**Sırr-ı Âdem**"i idrak ederler.

Âdem sırrını ve hakikatini tasdik eden ve

birbirlerini ruh ve nefis olarak tamamlayan bir evlilik, Allah'tan yüksek bir enerji çeker. Bu enerji içinde her şey vardır. Feyz, rahmet, selamet, huzur, başarı.... her güzellik ilâhi enerji içinde mevcuttur. Böyle bir evliliğin meyveleri olan çocuklar da güzel olurlar. Tabii ki, bu anlatımlar manevidir. Hakikat makamından olarak Allah'ımızın ilâhi arzusunu beyan etmektedir. Dünya tatbikatında ise şartlar değişik olabilir. Herkes kendi ruh ikizini arar. Aramak talepkâr olmaktır. Allah'ın bu arzusunu kabul etmek demektir.

Birbirini tam isteyen ve kabul eden erkek ve kadın bir araya gelirse ruh ikizini bulmuş olarak değerlendirilir. Ancak zamanımızda boşanmalar da mutsuz evlilikler de pek çok görülmektedir. Eşler evlilikteki manayı dünyevi değil de manevi olarak ararlarsa herhalde daha huzurlu olurlar kanaatindeyiz.

Hakikatte Allah'ın ilminde "**tam olmak**" hususu vardır. Erkek ve kadının birbirlerine olan ihtiyacı bunu temin ediyor. Bu da gerek kadın gerek erkek için bir imtihandır. Bu imtihanı hakkıyla vermeleri icap eder. Şu unutulmamalıdır ki; erkek ve kadın eksik olduklarını, evlendikleri zaman tam olduklarını idrak ederek ilâhî âleme intikal etmeleri gerekir. Ancak bu bilgiden yoksun kimse-ler ilâhî âleme intikal ettiğinde, bu hususu idrak edip tedebbu etmesi icap eder. Çünkü bu eksiklik Âdem sırrında eksik kalındığını gösterir.

Nefis olarak erkek kadına muhtaçtır. Onun için erkeğin kadına yaklaşması bu muhtaciyetinden kaynaklanıyor. Erkek ve kadın için imtihan olan husus, yani evlilik, dünyanın idamesi ve nesillerin devamı için de lazım gelen bir unsurdur.

Bir kadının kocasının ruhaniyetini kabul etmesi kolay değildir. Evlilikten kaynaklanan samimiyet ileri olduğu için bir kadın kocasını tam olarak ruhani göremez.

Kadında da şöyle bir duygu olabilir; “*madem ki kocam nefsi noktalarda bana muhtaçtır, ben de ona istediğimi yaptırırım.*” Bu düşünce istismardır, asla makbul değildir.

Erkeğin, Allah'ın ilâhi nizamını tatbik etmekle mükellef olduğunu idrak etmesi icap eder. Kadın bu nizamın bir parçasıdır. Kadının, kocasına tâbi olması ve ona itaati Allah'ın bu düsturunu yerine getirmesi anlamını taşır.

Koca için de ailesi hakkında Allah'ın programını ve nizamını tatbik etmek mecburiyeti vardır. Allah'ın bu nizam ve düsturunun tatbikatında Allah rızası için çekilen zahmetler, o varlığın Allah yolundaki mücahededir.

EVLİLİK DİNİN YARISIDIR

Peygamberimiz; "**Kim evlenirse dininin yarısını tamamlamıştır. Geri kalan yarısında Allah'tan korksun**" (*Taberânî, Mucemul Evsat*) buyurmuştur. O halde evlilik İslâm'da bu kadar önem taşımaktadır.

Kadın ve erkek birbirleri ile şahsiyet kazanmaktadır. Eğer Âdem tek başına yeterli olsa idi Havva'nın olmaması lazımdı. Kadın ve erkek birbirleri ile yarışsınlar ya da çekişsinler diye yaratılmadı. Onlar birbirlerini tamamlayarak tevhidi işaret ederler.

Peygamberimizin "**evlenmek dinin yarısıdır**" emri müslümanlara bir talimatıdır. Dinde örnek olan peygamberimizin sünnetidir. Sünnet peygamberimizin yaşamaına uygun yaşamaktır. Bir müslüman evlendiğinde peygamberimizin sünnetini yerine getirmiş olur. Bu hususta peygamberimizin emirlerine muhalafet etmek kabul edilmez. Dikkat edilirse bazı engelli insanlar bile evlenme gayreti içindedirler. Onlar bu gayretleri ile Allah'ın rahmetine mazhar olurlar.

Evlenen eşlerin severek, anlaşarak evlenmesi gerekir. Böyle bir evliliğe yardımcı olanlar da sevap kazanırlar. Yoksa başlık parası için çocuk yaşta kızları yaşlı adamlarla evlendirmek büyük bir günah olsa gerekir.

Sevgili Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde; **“Kadın, ya malı için veya güzelliği için, yahut da dini için alınır. Siz dininiz için evleniniz! Malı için alan malına kavuşamaz. Yalnız güzelliği için alan, güzelliğinden mahrum kalır. (Müslim)**

“Güzelliği ve malı için bir kadınla evlenen, ikisinden de mahrum kalır. Dini için evlenene, mal ve güzellik de verilir. (Taberani) buyurmuşlardır.

Peygamberimiz; **"Dünyada nimetler vardır. Dünyanın en güzel nimeti ise saliha eştir."** (Müslim) buyurmuştur. Erkek için saliha bir kadın, dünyanın en güzel nimeti olduğu gibi, kadın için de salih bir erkek, dünyanın en güzel nimetidir.

Kur'an'da buyrulmuştur ki; **"Saliha hanımlar itaatli olanlardır"** (Nisa /34)

Bir hanım kocasının kararlarına uyarsa ruhen terakki eder. Koca da, hanımındaki nefsin kendisindeki ruha itaatli olmasından dolayı hanımını benimser. O zaman Âdem sırrı tecelli eder. Bir hanımın kocasına itaati yani ruha itaati Allah'a racidir.

Sevgili Efendimiz; **"Eğer bir kimseye secde edilmesini emredek olsaydım, kadının kocasına secde etmesini emrederdim."** buyurmuşlardır. (Ebû Dâvûd, Nikah, 40; Tirmizî, Radâ', 10)

RUH ve NEFİS

Hadis-i şerif'te ifade edilen kadının kocasına secde etmesi, nefsin ruha tâbiyetini işaret etmektedir. Bir kadının, kocasını bu noktadan kabul etmesi, nefsin ruhun bir parçası olduğunu ve ilk yaratılıştaki Âdem hakikatini kabul etmesi demektir. Bu makamdaki karı-koca Allah'tan yüksek bir enerji alırlar. Çünkü Allah'ın Âdem arzusunu kabul ve tasdik etmiş olurlar.

Bütün müslüman hanımlarına örnek olan Hazreti Hatice, peygamberimize hiç “hayır!” dememiştir. Hiç hayır dememesiyle de evliliğin ve hanımlığın en güzel örneğini vermiştir. Peygamberimizin azim vazifesinde o da pek çok meşakkatlere katlanmış, ancak hiçbir zaman şikâyet etmemiş, maddi ve manevi Efendisine destek olmuştur.

Sevgili Efendimiz; **"Allah, Hz.Hatice'den daha hayırlısını vermedi."** buyuruyor. Resul-i Ekrem (s.a.v) Hz. Hatice Validemiz ile ilgili olarak şöyle buyurmuşlardır: **"Hatice öyle (yüce) bir kadındı ki herkes benden yüz çevirdiğinde o bana yöneliyordu, herkes benden kaçıp uzaklaştığında o bana şefkat ve muhabbet gösteriyordu ve herkes davetimi yalanladığında o bana iman ediyor ve beni doğruluyordu. Hayatın zorluklarında bana yardım ediyordu ve servetiyle yardım ediyor ve üzüntüleri kalbimden gideriyordu."** [Biharul Envar, c.43, s.131] (Hazreti Hatice hakkında daha fazla bilgi için bakınız web sitemiz “huvallahu.com”Hz. Hatice kitabı)

Demek ki, kocasına dönük olan bu inançta ne kadar fazilet varmış. Evvela karı kocanın müşterek olması gerekiyor. İslam'da terakki edebilmek için kadın ve erkeğin birlikte olması gerekir. Biri bir tarafa ve diğeri diğer tarafa çekmesi doğru değildir.

İdealde birleşen çiftler, dünyasal rızıklarının artmasını Allah'tan isterlerse makbul olur. Rızık yalnızca, Allah verir.

Bazı hanımlar evlenmek için; **“kocam bana hayat yaşatacak mı?”** diyorlar. Erkek ve kadın hayatı yaşayarak birlikte Allah'ımızı tahsil ediyorlarsa güzeldir. Erkek ve kadın varlığındaki amaç, Allah'ın nizamında beraber yürüyerek, Allah'ın takdir ettiği bir vazifeyi yerine getirmek ve terakki etmektir.

Bugün evliliklerde öncelikle maddiyat düşünül-mektedir. Ancak rızık Allah'a aittir. Rızık verenin Allah olduğunu bilen her zaman zengindir.

O'nun yollarında mücadele edeni, Hakk'a kavuşmak için koşan talibi Allah perişan etmez, kimseye muhtaç etmez. Allah; **"O zaten bana muhtaç, ben onu başkasına muhtaç eder miyim"** buyurur. Bu yüzden O'nun aşıklarının kimseye tenezzülü yoktur. Allah onun rızkını da verir, neşesini de verir.

DİNİMİZDE EVLİLİK ÖVÜLMÜŞ BOŞANMA HOŞ GÖRÜLMEMİŞTİR

Kur'ân'da, kocalara hitap edilerek; **“Hanımlarınızla güzel geçinin. Onlardan hoşlanmadınızsa, bilin ki, sizin hoşlanmadığınız bir şeyde, Allah çok hayır kılmış olabilir”**(4/19) buyrulmuştur.

Peygamber (s.a.v.) Efendimiz **"Boşanmak, Allah katında mübah olan şeylerin en sevimsizidir."** (Ebu Davud) buyurmuştur.

Yine Kur'ân'da (4/35);

"Eğer karı-kocanın arasının açılmasından endişe ederseniz, erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin. İki taraf (arayı) düzeltmek isterlerse, Allah onları uzlaştırır. Şüphesiz Allah, hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdardır." buyrulmuştur.

Bütün bu tavsiyeler, evliliklerin sürdürülmesinin arzu edilmesindedir. Bütün bu gayretlere rağmen, evlilik bir azap ve çile haline gelmişse artık bunun devamına gerek görülmez. Çünkü Kur'ân'da buyrulmuştur ki; **"Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez."** (2/185)

Evlenmek de boşanmak da insanlar içindir Tatbi-

katta boşanmak da olabilir, asıl olan Allah'ın evlilik arzusunun kabul ve tasdik etmektir. Boşanma gerektiren bir takım zaruretler olabilir. Boşanmalarda ruhsal anlaşmazlıklar olabilir. Karı koca arasındaki anlaşmazlıklar çocuklara da tesir edebilir.

Evlilik karı koca arasındaki hususi bir nizamdır, eşler boşansalar, daha sonra yeni evlilikleri olsa, ilk evliliklerinden daha farklı yaşam hususiyetleri olabilir

Bugün evliliklerde şiddete rastlıyoruz. Bir kadının kocası tarafından dövülmesinin veya öldürülmesinin kendi nefsinin dövülmesi veya öldürülmesi hükmünde olduğu unutulmamalıdır. Erkek, kadının ilâhî mânâsını bilse hiç böyle zalimliklere teşebbüs eder mi?

Kadın varlığı Âdem'den meydana geldiği için erkeğin kadını kendi vücudunun bir parçası olarak görmesi lazımdır. Erkek, kadına “**vücudumun bir parçası**” diye bakarsa ona zarar veremez. Kadın da “**benim asliyetim kocamdır**” diyorsa ona itiraz edemez.

Günümüzde bazı kadınlar kadın varlığının Âdem'den yaratılmasına itiraz ediyorlar. Bu durum yaratılışa itirazdır. Hâlbuki bir insanın yaratılması demek Allah'ın o isme “**var olma zevki**” lütfetmesi demektir. İnsan varlığı “**varlık olma neşesini**” tatmaktadır. İtiraz eden kadınlar, itiraz etmek yerine Allah'ın onlara lütfettiği “**varlık olma neşesini**” hissetmelidirler.

RUH ve NEFİS

Aynı itiraza erkeklerde rastlamıyoruz. Hâlbuki Âdem varlığı çamurdan yaratılmıştır. Çamurdan yaratılan Âdem varlığında yaratılışa itiraz yokken insandan yaratılan kadın varlığında itiraz olması enteresandır.

Bugün daha çok mağdur kadınlardan bahsediliyor. Ancak mağdur erkeklerden bahsedilmiyor. Belki de aile reisi erkek olduğu için erkek daha çok suçlanıyor.

Evlilik, Allah'ın bir nizamıdır, ancak eşler hürdür. Yani evlilik bir esaret değildir. Kadın, erkeğin kölesi değildir. Çünkü Allah, erkek ve kadını bir bütün kabul etmektedir. Erkek, kadını kendi parçası olarak görmelidir. Evlilik bağları ilâhi bir vazife icabıdır. Eşler birbirini esir ve köle olarak görmemelidir.

Sevgili Efendimiz Veda Hutbesinde şöyle buyurmuşlardır:

"Kadınların haklarına riayet ediniz. Bu hususta Allah'tan korkunuz. Siz kadınları, Allah emaneti olarak aldınız; onları Allah adına söz vererek helâl edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde haklarınız olduğu gibi, onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız; onların aile şerefini, sizin hoşlanmadığınız hiçbir kimseye çiğnetmemeleridir.

Eğer razı olmadığınız herhangi bir kimseyi aile yuvanıza alırlarsa, onları uyarıp, sakındırabilirsiniz. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşrû bir şekilde her türlü yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarını sağlamanızdır. Onlar sizin haklarınıza riayet etsinler... Siz de onlara nezaketle muamele ediniz."

Emanete hıyanet etmek doğru değildir. Emanet, Allah'ın bizlere lütfettiği vücûd, kuvvet, düşünce, fikir, akıl, makam her şeydir. Öncelikle bunu ikrar etmek ve Allah'ın lütfettiklerine şükretmek icap eder. Kişi sahip olduğu aile, evlat ve her şey için şükretmelidir. Bu hem erkek hem de kadın için geçerlidir.

Bu yolda nezaketle yürümek icap eder. İlk adımı hep başkalarından beklememelidir. Birisi sizi kırdıysa siz ona güzel söyleyin. Güzel söyleyen Allah'ın rahmetini talep edendir. Sen ben kavgasını bırakıp manevi yolda terakki etmeye bakmalıdır.

Bir de maneviyatta evlilik ilişkilerinin yanlış anlaşılması olabilir. Hacca gitmiş bir kadın kocasına; **"artık kardeş olalım"** deyince, Hz. Süreyya bunu kabul etmemiştir. **"Bunca sene kadınlık etmiş de şimdi mi kardeş olacaktır? Kadın kocasına hizmet etsin daha makbul olur."** buyurmuştur.

"Ben kendimi Allah'a verdim" diyen ve kocasının

RUH ve NEFİS

hakkına riayet etmeyen bir kadının kendisini önce kocasına vermesi ve Allah'ı beraberce anması yaratılış tertibi-ne daha uygun olsa gerekir.

Allah'a teveccüh edilmeli ve selamete çıkmayı samimi olarak istemelidir. Çünkü Allah'ımız insanın gizlediğini de açığa vurduğunu da bilir.

Allah, nesilleri kadın ile yaratmıştır. Kadın, “**yara-tan ana**” isminden feyz almıştır. Anaların elleri ayakları öpülür. Allah, kadına bu kadar yüksek hususiyetler lütfetmişken, kadını küçük görmeler ya da Allah'ın hanımlara lütfettiği vazifelerin dışında değerlendirmeler, hanımlara hakaret olsa gerekir.

Hristiyanlıkta kendini tanrıya adamak anlamında rahibelik vardır. Hristiyan hanımlar hiç evlenmeyerek kendilerinin tanrıya yaklaşacağını sanıyorlar. Bu hususta bakire Meryem'i kendilerine örnek aldıklarını söylüyorlar. Halbuki Meryem, Hz.İsa'yı doğurmuştur. O bir annedir. O halde bir kadın anne olmak suretiyle, Allah'ın kadına yüklediği bu yüksek vazife ile Allah'a yaklaşabilir. Bütün peygamberleri de bir anne doğurmuştur. Muhakkak ki, Allah kendi nizamını sever.

HZ. ABDÜLKADİR GEYLANİ'NİN EVLİLİK HAKKINDAKİ TAVSİYELERİ

Hz. Abdulkâdir Geylân'î'nin beyânı ile; “**eşler nikâh kıyarlarken aşağıda zikredeceğimiz hadîs-i şerîflerde bildirilen sevaplara nâil olacaklarına dâir kuvvetli bir itikada sahip olmalıdırlar.**

Kadın da erkek de evlenirlerken namuslarını korumayı, çocuk kazanmayı, birbirlerinin eziyetlerine katlanarak Allah katında büyük mükâfatlara nâil olmayı niyetlerine almalıdırlar.

Erkekler özellikle çoluk-çocuklarını helâlin-den geçindirmeye azmederken, kadınlar hamilelik, doğum ve çocuk yetiştirme gibi kendilerine hâs vasıfları niyetlerine katmalıdırlar.

Evlenen kişilerden bu konuda zikredilecek hadîs-i şerîflerin müjdelerine erişmek için kalpte niyet tutanların ecirleri kat kat olur.

Ama hadis-i şeriflerde yazılan niyetler kalpte bulunmadıkça nikâh da ibadet olma vasfından çıkıp, âdetlerden biri haline gelir. Bu niyetlerin kalpte yerleşmesi için evvela bu faziletlerin neler olduğunu iyi bilmek lâzımdır. Bu yüzden bu husustaki hadîs-i şerîfleri size nakledeceğiz. Ne

mutlu bize ki, Peygamberimiz bize her hususta gereken mâlûmâtı lütfedip bildirmiştir. Allahu Te'âlâ kendisini bütün ümmeti tarafından hayırla mükâfatlandırırsın. Âmîn!

Ziyad ibni Meymûn'un Enes ibni Mâlik den rivayetine göre: Medîne ehlinden Havlâ isimli bir kadın Aişe'nin yanına gelip:

“Ey müminlerin annesi! Ben kocam için her gece yeni gelin gibi süslenip koku sürüyorum, yatağına sokulduğu zaman yorganının altına giriyorum ve bununla sadece Allâh Te'âlâ'nın rızasını umuyorum. Fakat o bana sırtını dönünce onun bana kızdığını sanıyorum” dediğinde, Hz. Âişe: *“Resûlullâh gelinceye kadar otur bakalım”* dedi.

Hz. Âişe bundan sonrasını şöyle anlatıyor: *“Biz öyle beklerken Resûlullâh yanımıza geldiğinde Havlâ durumunu anlatınca Resûlullâh ona: “Git kocanın sözünü dinle ve ona itaat et”* buyurdu. O da: *“Olur yaparım yâ Resûlullâh! Ama sevabım ne olacak?”* diye sorunca Resûlullâh şöyle buyurdu:

“Hangi bir kadın düzeltme niyetiyle kocasının evinden bir şey kaldırır, koyarsa mutlaka Allâh Te'âlâ ona bir sevap yazar, bir günahını siler, bir derecesini de yükseltir.

Hangi bir kadın kocasından hamile kalırsa yüklendiği andan itibaren o kadına geceleri teheccüd kılıp, gündüzleri oruç tutan ve Allâh yolunda gazâyâ çıkan kişinin sevabı verilir.

Hangi kadına doğum sancısı gelirse her sancıya mukabil mutlaka kendisi için bir köle âzâdı mükâfâtı vardır.

Her emzirmesine karşılık da bir köle âzâdı sevabı alır. Çocuğunu süttten kestiği zaman gökten bir münâdî ona:

‘Ey kadın! Gerçekten geçmişte yaptıkların hakkında artık mesul değilsin, şimdi bundan sonra yeniden amel etmeye başla’ diye nida eder.”

Ben bunları duyunca: **“Gerçekten kadınlara çok büyük hayırlar verilmiş. Ya siz erkeklerin durumu ne olacak?”** dediğimde, Resûlullâh gülerek şöyle buyurdu: **“Her hangi bir adam hanımının elini tutsa ve böylece ona sevgisini gösterse mutlaka Allâh ona bir hasene yazar. Ona sarılırsa on sevap yazılır.**

Onunla cimâ ederse bunun sevabı dünya ve içindekilerden daha hayırlı olur.

Sonra gusül almaya kalktığı zaman bedeni-

RUH ve NEFİS

nin hangi tüyüne su değerse her damlasına mukabil kendisine bir sevap yazılır, bir günahı silinir, bir derecesi de yükseltilir. Aldığı gusül mukabilinde kazandığı sevap dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır.

Allâh Azze ve Celle onu meleklere gösterip, kendisiyle iftihar ederek:

‘Bakın şu kuluma, soğuk bir gecede kalkmış cünüplükten yıkanıyor. Çünkü, Benim onun Rabbi olduğuma kesinlikle inanıyor. Şâhid olun ki; gerçekten Ben onu bağışladım‘ buyurur.” (*Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/101-102*)

Resûlullâh’ın eşi Meymûne, Resûlullâh’ın kendisine şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

“Ümmetimin erkeklerinin en hayırlıları hanımlarına en hayırlı olanlardır.

Ümmetimin kadınlarının en hayırlıları da kocalarına en hayırlı olanlardır.

Onlardan her bir kadın için her gün ve gece, sabredip sevabını Allah’tan bekleyerek Allâh yolunda öldürülmüş bin şehidin sevabı vardır.

Ümmetimin kadınlarının en hayırlısı -

Allâh'a isyan dışında- kocasının istediği her husta kocasını sevindirecek iş yapandır.

Ümmetimin erkeklerinin en hayırlısı da bir annenin çocuğuna şefkatli davrandığı gibi hanımına şefkatli davranandır. Onlardan her bir erkek için her gün ve gece, sabredip sevabını Allâh'tan bekleyerek Allâh yolunda öldürülmüş yüz şehidin sevabı vardır.”

Bunu duyan Ömer ibni Hattâb: **“Yâ Resûlullâh! Nasıl oluyor da erkek yüz şehit sevabı alırken kadının bin şehid sevabı alıyor?”** diye Sorunca Resûlullâh şöyle buyurdu:

“Sen sevap bakımından kadının ecrinin daha büyük ve daha faziletli olduğunu bilmedin mi?

Şüphesiz ki Allâh dünyâda karısı kendisinden razı olduğu ve ona dua ettiği için kocasının cennetteki derecelerini kat kat yükseltir.

Şunu da bilmez misin ki, Allâh'a şirk koştuktan sonra en büyük günah kocasına isyan eden kadının halidir.

Dikkat ediniz! İki zayıf hakkında Allâh'tan sakının ki; onların biri yetim, diğeri kadındır.

Şüphesiz Allâh Te'âlâ onlar hakkında size hesap soracaktır. Artık kim onlara iyi davranırsa şüphesiz Allâh Te'âlâ'nın rızasına ulaşmış olur. Onlara kötülük eden de Allâh-u Te'âlâ'nın gazabını hak etmiş olur.

Kocanın hakkı benim sizin üzerinizdeki hak-kım gibidir. Benim hakkımı zâyi eden ise gerçekten Allâh'ın hakkını zâyi etmiş olur. Allâh'ın hakkını zâyi eden ise hiç şüphesiz Allâh'ın gazabına uğrar ki onun sığınağı cehennem olur. O ne kötü varılacak yerdir!” (Abdulkadir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/10)

Hz. Enes şöyle anlatmıştır: Kadınlar beni Resûlullâh'a gönderip: “Erkekler, Allâh yolunda cihâdı ve sâir fazîletleri alıp götürdüler, bizim için Allâh yolunda cihad edenlere yetişeceğimiz bir amel yok mu?” diye sorduklarında Resûlullâh: **“Onlardan her birinin evinde çektiği mihnet, Allah yolunda cihat edenlerin ameline yetişir”** buyurdu. (Abdulkadir el-Geylânî, el-Ğunye: 1/102; Ebû Ya'la, Bezzâr, Heysemî, Mecme'u'z-zevâid, 4/304)

ÇOCUKLARIN YETİŞMESİ

Karı koca birbirlerine helal kılınmışlardır, artık her konuda birbirlerine yardımcı olurlar. Bazı kadınlar çocuk doğurmayı reddedebiliyorlar, hatta bir erkek ile beraber olmayı fena görebiliyorlar. Unutulmasın ki bir kadının

birçok organı çocuk doğurmak için var edilmiştir. O halde buna itiraz etmek, Allah'ın nizamına ve var olmaya itiraz etmek demektir.

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: **-‘Siz ümmetimin şehidlerinin kim olduğunu biliyor musunuz?’** dedi.

Sahabeler: **“Müslümanın öldürülmesi bir şehadettir”** dediler.

Nebi (s.a.v);

-‘Şüphesiz o takdirde ümmetimin şehidleri az olur. Müslümanın öldürülmesi bir şehadettir. Taun’dan ölmek bir şehadettir. Hamile iken karındaki çocuk sebebi ile ölmek bir şehadettir. Çocuğu annesini göbek bağı ile cennete doğru çekecektir’ buyurdu.” (Ahmed 201, 323, Darimi 208, Tayalisi 582, İbni Asakir Tarih)

Çocuğun annede yetişmesi, Allah’ın kadına lütfettiği büyük bir vazifedir. Kadının bu vazifeyi yerine getirmesine, yani anne olmasına kocası sebep olmaktadır. O halde o kadının kocasına medyun-u şükran olması lazım gelir. Ailenin ilâhî nizama göre yürümesi icap eder. Çünkü aile Allah’ın bir düsturudur.

Kur'an'da; "**kadınlar sizin ekin mahallinizdir**" buyrulduğuna göre erkeğin tohumunun atıldığı mahal, anne rahmidir. O halde çocuk hakkında karar önce babanıdır. Kadının, "*çocuğu ben doğurdum o halde çocuk yalnız benimdir*" demesi doğru olmasa gerekir.

Kur'an'da; "**Emzirmeyi tamamlamak isteyen (baba) için, anneler çocuklarını iki tam yıl emzirirler. Onların örfe uygun olarak beslenmesi ve giyimi baba tarafına aittir. Bir insan ancak gücü yettiğinden sorumlu tutulur. Hiçbir anne, çocuğu sebebiyle, hiçbir baba da çocuğu yüzünden zarara uğratılmamalıdır... Eğer ana ve baba birbiriyle anlaşarak çocuğu memeden kesmek isterlerse, kendilerine günah yoktur...**" (Bakara/233) buyrulmaktadır.

Çocuğa ilk öğretici annedir. Anne, "*her şeyin aslı*" manasına da gelmektedir. Annelik büyük bir vazifedir. Dünyanın idamesi annelik ile kaimdir. Bu çok büyük ve ağır bir vazifedir. Doğurmak olmazsa dünyadaki insan varlığı devam edemez. Annenin yükü ağır olduğundan Allah'ımız kadına bir rahmet olması için kaldıramayacağı yükü yüklememiş ve çocuk hakkında karar verme hakkını babaya vermiştir. Çünkü annenin çocuğa olan aşırı sevgisi, çocuk hakkında vereceği kararlarda etkili olabilir.

Anne çocuğuna duyduğu aşırı sevgi ile kocasının

verdiği kararlara karşı çıkmamalıdır. Çünkü baba irfan makamını işaret eder.

Erkek, iş hayatı ile daha meşgul olduğu için çocukların geleceği ile ilgili kararları babanın vermesi daha uygun olur. Annede duygular daha ağır bastığı için çocuklarına karşı daha korumacı olabiliyor. Mübalağalı bir korumacılık fayda yerine zarar verebiliyor.

Kadının sevgisi doğrudur, ama aşırı olabiliyor. Anne çocuğu doğurduğu için sahipleniyor ama bu sahiplenme çocuğu babasından ayırmamalıdır.

Allah, babaya vazife vermiştir. Ailesine sahip çıkacaktır. Onların bakımı, yaşamı hep babanın omuzlarındadır.

Aynı anne babadan doğan çocuklar tamamen değişik meşrepte olmakta ve farklı yaşamlar sürmektedirler. Bu, Allah'ın namütenahiliğini işaret etmektedir.

Çocuklar beş yaşına kadar yüksek bir algılama içersindedir. Çocukların bu yaşta en çok muhatap oldukları kişi anneleridir. Boş olan beyinlerine ilk bilgileri anne vermektedir. Onun için annenin çocuk üzerindeki tesiri çok fazladır.

Annelerin çocuğu beş yaşına kadar Allah'ımızın ar-

RUH ve NEFİS

zu buyurduğu şekilde yetiştirmesi çok önemlidir. Eğer bir anne çocuğunu Allah inancı ve Allah aşkı ile yetiştirirse o çocuk cennetlik olur. Demek ki annenin yetiştirmesi çocuğu cennete dahil ettiriyor ki, annenin asli vazifesi odur. Bu da; **“Cennet annelerin ayakları altındadır”** hadisini hatırlatmaktadır.

Çocuğun 12 yaşından sonra dini konulara eğilmesi çok zordur. Günümüzde çocuk büyüsün kendi dinini seçsin propagandası yapılmaktadır. Bu mekrî bir sözdür. Dinini kendi seçsin demek *-sanki birçok din varmış gibi-* dinin gerçek manasının anlaşılmadığını göstermektedir. Bir tek din vardır o da Allah dinidir. İlâhî nizam budur. İlâhî tatbikat neyse ona uyulması icap eder.

CENNETTE EVLİLİK

Allah'ımız ilâhî âlemde ruhu temsil eden erkeğe o kimsenin nefsinden halkettiği eşler lütfedecektir ki, onları hiçbir göz görmemiştir. O vücudun bir parçası olduğundan dolayı o sadece halkedildiği vücuda yani kendi asliyetine iştiyak duyacaktır. Başkasına nazar etmesi olmaz. Bu tatbikat Allah'ımızın kendinden kendine lütfettiği bir tatbikattır. **"Benden Bana"** zuhur eden tatbikat tam tevhid noktasıdır.

Her insan kendisini sever, erkekten yaratılan kadın varlığı da insanın kendisine duyduğu sevginin bir zuhuratıdır. Bunun için o, başkasına bakmaz.

Âl-i İmrân sûresi 15. âyetinde;

"(Resûlüm!) De ki: Size bunlardan daha iyisini bildireyim mi? Takvâ sahipleri için Rableri yanında, içinden ırmaklar akan, ebediyyen kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve Allah'ın hoşnutluğu (Rıdvan) vardır. Allah kullarını çok iyi görür." buyrulmaktadır.

Kişinin kendi nefsinden halk ettiği varlık "**tertemiz eşler**"dir. Âlem-i ilâhîde Rabbimiz lütf-u keremiyle kişiye yaratma kudreti bahşedebilir. Bu kudret bahşedildiğinde kişi kendi nefsinden "**eşler**" halk edebilir ve bundan razı olur. Birbirlerinden yaratıldıkları için ikisi de birbirlerinden razı olacaktır. Kişinin düşüncesi, neşesi ve zevki ne ise Cennet'i de kendi neşesine ve zevkine göre tertipleyip düzenleyecektir.

Rıdvan, aynı zamanda kişinin kendi iç hesaplaşmasından felâh bulması ve salâha kavuşması halidir. Rıdvan, kişiyi rahatsız eden bütün duygulardan kurtulup selâmete ermeyi remzeder.

Menfi olarak görülen şeyler, müspet noktalar idrak edilsin diye zuhur bulmuştur. Ama menfi noktaya takılıp kalmak makbul değildir. Allah zıddıyla kâim ve bilicidir. Müspet ve menfi doğrudan doğruya Allah'ımızın tev-

RUH ve NEFİS

hidinin idrak edilip kemâle gelinmesi için tatbikat bulmuştur.

İlâhi âleme göçüldüğünde dünyadaki evliliklerin devam ettiğine dair bir kayıt yoktur. Nefis ve ruh birleşektir ama aynı hanım ile aynı koca beraber olmayabilir. Orada tam bir uygunluk olması lazımdır. Eşlerden biri manevi, diğeri değilse o zaman ilâhi âlemde beraberlik olmayabilir.

İbn-i Abbâs, Hz. Peygamberin şöyle buyurduğunu işitmiştir: "**Cennet, Ramazan ayının girişiyle donatılır ve bezenir. Ramazan'ın ilk gecesi olunca, Arş'ın altında Mesire adlı bir rüzgar esip, Cennet ağaçlarının dallarını, yapraklarını ve kapı halkalarını sallar. Bunlar öyle güzel sesler çıkarırlar ki, Cennetlikler o güzel seslerden daha hoş ses işitmemişlerdir. Yine iri gözlü huriler süslenir, Cennetin yüksek yerlerine çıkarak: «-Bizi, Allah Teâlâ'dan zevceliğe isteyecek yok mu?» diye seslenirler. Sonra (Cennet meleklerinin büyüğü olan) Rıdvan'a: «-Bu gece hangi gecedir?» derler. Rıdvan: «-Ey güzellerin hayırlıları!.. Bu gece, Ramazan ayının ilk gecesidir. Hz. Muhammed'in ümmetinden oruç tutanlara Cennet kapıları açılır.» diye cevap verir. Allah Teâlâ: «-Ey Rıdvan!.. Cennet kapılarını aç! Ey Mâlik, Cehennem kapılarını Muhammed ümmetinden oruç tutanlara kapa! Ey**

Cebrail! Yeryüzüne in! Şeytanları zincirlerle bağla, onları büyük denizlerde hapsed ki, habîbim Muhammed ümmetinin oruçlarını bozmasınlar!» diye buyurur.

Bütün bu ayet ve hadisler Allah'ın rahmeti ve hikmeti olarak ahirette de evlenmenin var olduğunu göstermektedir. O halde evlilik Allah'ın makbul bir nizamıdır ve kullarına olan rahmetini ve sevgisini göstermektedir.

CENNET NİMETLERİ

Secde suresi 17.ayetinde;

"Hiçbir nefis amellerine karşılık kendileri için saklanan ve göz aydınlığı olacak nimetlerin ne olduğunu bilemez" buyrulmaktadır.

Allah'ımızın her kulunda farklı neşe ve zevkleri vardır. Bu, Allah'ımızın sonsuzluğunu göstermektedir. Her neşe her meşrep her zevk aslında O'na aittir. Allah'ımızdan biz kullarına sunulan feyizlerdir.

İnsanlar dünyada yaşadıkları ve gördükleri neşe ve zevkler ile ahireti ve ahiret nimetlerini değerlendirmektedirler. Mesela huri denildiğinde insan dünyada görmüş olduğu kadınların daha güzellerini cennette huriler olarak

RUH ve NEFİS

tahayyül eder. Fakat bu düşünceler hep dünyaya göre yapılan değerlendirmelerdir. Her düşünce ve her değerlendirme dünya ile kısıtlı kalmaktadır.

Ayet-i kerimeye dikkat edilirse Allah'ımız her nefis için hazırlamış olduğu cennet nimetlerini mahfuz tutmaktadır. Çünkü açıklasa dahi insanlar dünya anlayışı ile o nimetleri hakkı ile değerlendiremezler.

Ayet-i kerimedeki bir diğer mana ise şöyledir; Allah'ımız her nefis için göz aydınlığı olacak nimetleri müjdelemektedir. O halde bir nefis için hangi nimet neşe ve zevk olacaktır? O nefis neden hoşlanacaktır?

Bir insana hoş gelen diğer insana hoş gelmeyebilir. Bunu ancak nefsin sahibi olan Allah'ımız bilir. Çünkü nefis de ona aittir. Nefsin istekleri de ona aittir. O halde bu noktada **"Ya Rabbi bu vücud da sana aittir"** diyerek nefsi de ona teslim etmek gerekir.

Peygamberimizden şöyle bir hadis-i şerif rivayet edilmiştir: **"Eğer cennet ehli kadınlarından bir kadın yer ehline görünseydi, yeyüzündekileri nura gark eyler ve ikisinin arasını da güzel koku ile doldururdu..."** (Tirmizi)

Buradaki husus o nimetlerin tahayyüller üstü olduğunu işaret etmektedir. Cennet nimetlerini dünyadan

bakarak bilmek mümkün değildir. Bize düşen bu noktada Allah'ımızın bildirdiklerine iman etmektir.

ERKEK KADIN MÜNASEBETİNİN MANEVÎ HUSUSİYETİ

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Bakara sûresi 223 âyetinde;

"Kadınlarınız sizin için bir ekin mahallidir. O halde ekin yerinize dilediğiniz gibi varınız ve kendiniz için ileriye hazırlık yapınız. Ve Allah'a saygılı olunuz. Ve biliniz ki sizler şüphesiz O'nun huzuruna varacaksınız. Ve mü'minleri müjdele" buyrulmaktadır.

Evlilik yaşamının bir parçası olan cimanın manevi manası hakkında pek araştırma yapılmamıştır. Şurası muhakkaktır ki, cimada asıl hedef çocuk yapmak yani neslin devamını sağlamaktır. Yani bir mânâda erkek ve kadın "**yaratıcı**" sıfatı ile vasıflanmaktadır. Bu, yaratan Allah'ın bir ikramıdır.

Ruh ve nefsin bir araya gelmesi ile yaratıcılık sıfatı ortaya çıkmaktadır. Erkek ve kadından birisi eksik olursa yaratıcılık sıfatı ortaya çıkmaz. O halde erkek ve kadının birleşmesi yani hakikat manasında ruh ve nefsin bir araya gelmesi ile yaratıcılık sıfatı ortaya çıktığına göre, cima ile insan varlığına lütfedilen bu ilâhi neşenin farkına var-

RUH ve NEFİS

mak lazımdır. Nitekim dinimizde evlilik de ibadet olarak vasıflanmıştır. Eşlerin bu hakikati düşünerek aile hayatını muhafaza etmeleri gerekir.

Bugün artık çocuk doğurma konusu tıp ismi ile başka bir mecraya dökülmüştür. Sperm bankasından alınan spermiler ile hamile kalıp çocuk sahibi olmaya çalışılmaktadır. Bu yaratılışta sevgi ve muhabbet yoktur; bu yaratılışta Allah'ın programındaki ilâhî arzunun makbuliyeti yoktur; doğacak çocukta baba muhabbeti olmaz.

Hayat, kadının doğurganlığı ile devam etmektedir. Bilgili ve namuslu kadın, güzel insanların kaynağıdır. Kadın bu makamda ise o cemiyet en güzel ve en tutarlı hale gelir. Asıl olan insanın yaratılmasındaki hususu idrak etmektir. Erkek ve kadının bu konulara itirazı esasta Allah'ın nizamına itirazdır. Çünkü insanlar birbirlerine muhtaç yaratılmışlardır.

Maneviyatta en önemli konulardan biri Allah'ın o zaman için olan arzusuna uygun yürümektir. Buna dikkat edilmezse zamana uymuyoruz demektir. Yaşam Allah'ımızın tatbikatına bağlı olarak daima değişmektedir. O halde Allah'ın her zamandaki tatbikatına ve arzularına uymak icap eder.

Cima halinde erkek ve kadın sadece sevgiyi ve aşkı duyarlar, birleşirler, bir haline gelirler. Bu, ruhun ve

nefsin birlikte olduğu, daha Havva'nın yaratılmadığı ilk "**Âdem**" halini işaret eder. Bu, Allah'ın zatiyetini, yani insan yaratmasındaki arzusunu işaretler. Onların mahremiyetine melekler dahi saygı duyarlar. Nitekim hadis-i şerifte buyrulmuştur ki, "**Eşler cima halinde iken yazıcı melekler onları gözetlemezler**" (Kurtubî, *el- Câmi Li-Ahkâmil- Kur'an*)

Erkek ile kadının cima halinde olduklarında itiraz hali yoktur. Her iki taraf da muhabbet halindedir. Demek ki bu konuda Allah'ın lütfettiği çok hususiyetler vardır.

Yaratılış bakımından kadında bir "**mühür**" vardır. Bu konu manevi yönden bir mânâ ifade etmektedir. Bu konu nefsin ruha tâbiyetini işaret eder. Allah'ımızın nefse lütfetmiş olduğu bu hususiyet kadın varlığına özel bir kıymet verildiğini göstermektedir. Allah'ımızın kendi görüldüğü nokta olan Âdem ile kadın varlığının birlikteliği Allah'ımızın Âdem ve kadın varlığına verdiği kıymeti göstermektedir. Ayrıca erkek ve kadın cismaniyet ve sıhhat bakımından birbirlerine muhtaçtır.

Rûm suresi 30/21. âyetinde;

"Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için kendi nefislerinizden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve rahmet var etmesi de onun ayetlerindedir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır." buyrulmaktadır.

RUH ve NEFİS

Âyette, Allah'ımızın erkek ve kadın münasebetleri hakkında "**O'nun âyetlerindedir**" buyurması bu konuya verilen önemi göstermektedir.

Kadının, erkeğin **ruhullah** hasletini tam kabul etmesi, erkeğin de kadını nefsin görüldüğü nokta olduğunu tam kabul etmesi ile hakikat ve muhabbet noktası zuhur eder. Hâlbuki bugün kadın, erkeği için "*bu benim asliyetim*", erkek de kadın için "*bu benim parçamdır*" diyemiyor.

Allah'ın nizamı içinde yapılan cima makbul olmaktadır ve yaratılış oluşumundan kaynaklanmaktadır. Bu, Allah'ın ilâhî nizamı içinde makbul olur. Çünkü eşler Allah'ın nizamını yerine getirmektedirler.

Dinimizde ibadetlerin en yoğun olduğu zaman Ramazan ayıdır.

Bakara suresi 187. âyetinde;

"Oruç gecesinde kadınlarınıza yaklaşmak size helal kılındı. Onlar sizin için birer elbise, siz de onlar için birer elbisesiniz. Allah nefsinizi yanıltacağınızı bildi ve tevbenizi kabul edip sizi bağışladı. Artık onlara yaklaşın ve Allah'ın sizin için takdir ettiklerini isteyin." buyrulmaktadır.

"**Artık onlara yaklaşın**" ayetiyle Allah, hükmünü vermiş olmaktadır.

İnsan helali olan eşine sarıldığı zaman tam bir vücud, tam bir Âdem olduğunun bilincinde midir? O zaman Hüve'nin hakikati bir nebze olsun idrak edilebilir. Bu, Allah'ın makbulü olan bir hususiyettir. Burada müstehcenlik mi, yoksa tevhid hakikati mi görülmektedir?

Hz.Süreyya buyurur:

***"Zevc ile zevce yekdiğere Adem ü Havva
Layık mı ânı bilmemek insan için amma
Bir öylece birleştirivir ten ile cânı
Yâhu ne imiş anlayasın sırr-ı hakikat"***

Erkek ve kadın birbirlerini "**Ten**" ile "**Can**" olarak idrak ediyorsa o zaman hakikate yaklaşmış olur. Allah'ımız o zaman ayrı bir ihsan yaparak feyz verir. Bu idrakte olan için her şey ibadet olur. İbadet, Allah'ı Allah'ın istediği gibi anmaktır. Allah'ı Allah'ın istediği gibi zikreden için her şey ibadet hükmündedir. Her işte Allah'ın nizamına uymak ibadettir.

Ebu Zerr anlatıyor: "(Ashabtan bazıları): "Ey Allah'ın Resûlü! Zenginler ecirleriyle gittiler. Onlar da bizim gibi namaz kıldılar, bizim gibi oruç tuttular, mallarının artanından da sadaka verdiler!" dediler. Aleyhissalâtu

RUH ve NEFİS

vesselâm: **"Allah size de tasadduk (sadaka) edeceğiniz şeyler verdi: Her bir tesbih (Subhanallah zikri) sadakadır, her bir tekbir (Allahû Ekber zikri) sadakadır, her bir tahmîd (Allah'a hamdetmek) sadakadır, her bir tehlil (Lâ ilahe illallah zikri) sadakadır, emr-i bi'l ma'ruf (iyilik ile emretmek) sadakadır, nehy-i ani'l münker (kötülüğü yasaklamak) sadakadır, her birinizin (hanımıyla) ciması sadakadır!"** buyurdu.

Derken cemaatten: *"Ey Allah'ın Resûlü! Yani birimizin şehvetine mübaşeret etmesine (hanımı ile münasebetine) ecir var mı?"* diye soranlar oldu.

Sevgili Efendimiz: **"İhtiyacını haramla görmüş olsaydı bundan ona bir vebal var mıydı, yok muydu ne dersiniz?"** diye sual ettiler.

"Evet vardı!" demeleri üzerine;

"Öyleyse, ihtiyacını helal yolla gördü mü bunda onun için ecir vardır!" buyurdular."

Cima, Allah'ın bir programıdır, nizamıdır. Her şeyde olduğu gibi bu konuda da hayır ve güzellikle hareket eden kişi bir vecibeyi yerine getirmiş olur.

Cima, sevginin nihayetindeki bir tatbikattır. Çocuk

sahibi olmanın bir icabıdır. Ama sevgi yoksa bir kahır halini alır; cima sevginin bir hitamıdır.

Kadına olan iştıyak, ruhun nefis ile bir olarak bir bütünü temsil etmesini işaret etmektedir. Kadındaki asliyet ruhla birleşmektir. Bu arzu güzel bir noktaya ulaştırır. Cinsellik dünya ile ilgilidir ve bu dünyada kalır. Allah'ın arzusu ise ebedidir.

Terakki nedir? Allah, kendinden kendine bu hususiyeti yaşamaktadır. Hüve'nin kendi arzularını varlıklar üzerinde tatbik ederek görmek arzusu vardır.

İnsan varlığının yaratılmasındaki asıl hususiyet bu olsa gerekir.

AŞK İLÂHÎ BİR HUSUSİYETTİR

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Bir gönül gördüm. Gözlerinden kanlı yaşlar akıyordu. Nedir? Ne oldu? Dedim. "**Âşık oldum**" dedi. Ben de "**Peki sen mi ona âşıksın yoksa o mu sana âşık?**" dedim. Sendeki aşk, O'nun seni sevdiğinden dolayı değil midir? "**Vallahi şimdi benim her yanım aşk**" dedi.

O'nun âşıkları başındaki taç mı, kılıç mı hiç farkında değildir. Çünkü onlar hep sevgili ile meşguldür. Senin sevgilinin güzellikte eşi yoksa, yaşam ile ilgili ufak tefek şeyler için neden ona muğber oluyorsun. Ufak tefek kırılmalar elbette olur. O seni hoş karşılıyor da neden sen hoş karşılamıyorsun. Arada sırada âşık ile maşuk arasındaki cilveler, kırılmalar olur; ancak kırgınlık olmaz, gerçek âşık bunu yapmaz.

Onsuz yaşayabileceğin bir sevgiliyi terk et, ama onsuz yaşayamayacağın bir sevgiliyi terk etmek akıllılık değildir. Çünkü Allah seninle daimül müdam beraberdir, bu dünyada ve ahirette de beraberdir. Bu dünyada bir kadını yahut bir erkeği seversin sonra o ölür. Sen kaldın o gitti, buna gerçek bir sevgi denmez. Ama bu sevgide ikinizde Allah muhabbeti taşıyorsanız o zaman ebedi bir aile olursunuz.

RUH ve NEFİS

Şu unutulmamalıdır ki: seven sevilir ama daha ileri gidersen sevildiğinden dolayı sevdiğini anlarsın. "**O sevdi de, sen sevdin**" sözü bu yüzden söylenmiştir. O arzu etmedikçe bir kuş bile kanadını çırpamaz. Bütün istekler O'na ait değil mi?

O halde sen kendine dön ve kendini anlamaya çalış. İlâhî yaratıcı arzu etmiş seni yaratmış, bu yaratışta sevgi ve aşk vardır.

Seni sevgisi için yaratmış olana vefasızlık olur mu? Sevgiyi de aşkı da O'ndan öğrenmeliyiz. Eğer aşkı O'ndan öğrendiyse korkma! Çünkü bütün gördüğün her şey onun aşkının yansımalarıdır. Sen O'nun aşkını her yüzde görebilirsin.

Aşk ilâhî bir husustur, onun pazarlığını yapma! Maneviyat aşk ile idrak edilir. Aşk, ruhîdir, hissîdir, dünya ise maddîdir. Hz. Süreyya; "**Rabb-i Hâssımla görüş-tüm dediğim oldu benim**" buyurmaktadır. Buradaki "**hass**" hususi olanı işaret etmektedir. Hususi olanın hasımlığa dönüşmemesi icap eder. Hass'da hasımlık da vardır. Bu, müspet ve menfi noktaları da işaret eder. Kendi asliyeti ile kendisini bilen arzuları elbette ki yerine gelir. O yerine gelen arzular, Allah'ın o gönüldeki kendi arzusudur.

Yaratılmış olan her şeyde müspet de menfi de vardır. Müspet de menfi de asliyet itibari ile O'na aittir.

Müspet, menfi ile idrak edilebilir. Müspet ve menfiyi idrak etmek insanı gerçek bilgiye ulaştırır. İnsan her şeyde kendini emniyet altına almak ister. Ama aşkın emniyetteyse mesele yok! O zaman her yer senin için emniyetlidir. Çünkü seni koruyan esirgeyen ve emniyette tutan bu âlemi yaratandır. Eğer aşkın O'na ise korkma, o zaman her yerde O'nunla berabersin. Gerçek âşık her an sevdiği ile olmak istemez mi? Asıl o zaman huzur zuhur eder. Gönül o zaman huzur bulur. Ancak dünya gulgulesi ve meşakkati insanı yorar. Asıl huzur Hakk ile beraber olduğun zamandır.

Aşk insanı gençleştirir. Sevmek ne güzeldir, insana huzur verir. O zaman gerçek bir huzur arıyorsan Allah'ın tayin ettiği hakiki bir Mürşid'in elini tut. O zaman O'nun seni senden daha çok sevdiğini idrak edersin. Dünyada seni seven hiç kimse kalmasa bile "**Benim Mürşid'im var**" duygusu sende huzur ve emniyet doğurur. O zaman hakiki aşkı anlamış olursun.

İlâhî aşkta geç kalınmamalıdır.

HATİME

B i s m i l l a h i r r a h m a n i r r a h i m

Bir erkek ile bir kadın evliliklerini manevi olarak görüyorlarsa, beraberliklerini Allah'ın ilk yaratmasındaki Âdem ve Havva sırrından değerlendiriyorlarsa o zaman bu beraberlik tastamam yaratılmış olan Âdem noktasından değerlendirilir.

Kadın, erkeğin yitik parçasıdır. Onu dünyada bulur ve kendindeki Âdem sırrını tamamlar. **“Zevc ile zevce”** fikriyatı Allah'ın bir programıdır. Saadet, Allah'ın programına uymakla olur.

Hz.Süreyya buyurur:

**“Kim bildi eşin kıymetini buldu saâdet
Kim bilmedi başın kese şimşir-i celâdet”**

Allah'ımız her varlığı çift yaratmıştır. Kadın erkek münasebetinde de böyledir. İkisi de birbirlerine muhtaç yaratılmıştır. Hz. Süreyya; **“Hayrı şerri lütfu kahri mecz edip bir bilmişim”** buyurmaktadır. Hayır-şer **“bir”** bilindiği zaman güzel bir noktaya gelinebilir. Hz. Süreyya **“zevc”** ile **“zevce”** buyurmaktadır. İkisi bir mü-talaa edildiği zaman güzel bir noktaya varılabilir.

Kadın ve erkek arasındaki tâbiyet birbirlerine mi-

RUH ve NEFİS

dir? Yoksa onların hakikati olan Allah'a mıdır? Eğer kadın ve erkek bu birlikteliği ve birbirlerine olan tabiyeti Allah'ın bir ihsanı olarak görürlerse o zaman gerçek sevgi doğar. Onlar, Allah'ın gerçek varlığını zikretmiş olurlar, çünkü birbirlerinde Hakk'ı müşahade ederler. Bu, sıfatıyetten kurtulmak zatiyete ulaşmak demektir. Bu, tevhide gelmek demektir.

Allah'ın vahdaniyeti içinde mütalâa edildiği zaman erkeklik kadınlık nerededir? Bu isimler Allah'ın tevhidi içinde O'nun idraki için gerekli olan sıfatı tatbikatlardır. O takdirde her sıfat naturel görünür. Evlilikteki çileler kişide olgunluğa yani terakkiye dönüşür. Kişi, sıfat düşüncesinin üzerine çıktığı zaman zâtiyete erer.

Allah, cennette bir erkek ve bir kadın yarattığına göre evvela ikisini de bir bütün görmek lazımdır. Ancak Allah erkek ve kadına farklı vazifeler vermiştir ve bunlar dünyaya ait vazifelerdir. Dünyaya ait vazifeler dünyada kalır. Cennette, hanımlara dünya hayatındaki eza veren haller ya da çocuk doğurma gibi vazifeler olmayacağına göre, dünya yaşamına bakılarak erkek ve kadının asliyeti hakkında hüküm vermek doğru olmasa gerekir.

Erkek, ailenin reisi olarak yetkilendirilmiştir. Kadın çocuk doğurmakla mükelleftir. Kadında yaratıcılık sıfatı vardır ve kadın anne olunca, **“cennet annelerin ayakları altındadır ”** (Kenz-ül Ummal , Hadis: 45439) makamına

ermektedir. Erkek ve kadın varlığı dünyanın devamını temin eder.

Bugün dünyada kadının ilâhî vazifesinin maddi hale getirilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Birleşmiş Milletler'in 1975 yılını dünya kadınlar yılı ilan etmesi, erkek ve kadın birlikteliğine karşı olarak erkek ve kadını ayrı gördüğünün bir belirtisidir.

Halbuki Allah'ımız eşleri ayırmayarak beraber olduklarını özellikle vurgulamıştır. Erkek ve kadın birbirlerine muhtaç ve beraber olarak yaratılmıştır. Kadın çocuk doğurmak ve ruha hizmet etmekle vazifelendirilmiştir. Şüphesiz ki kadının kocasına hizmeti Allah'ın kadına lütfettiği bir vazifedir. Kadının kocaya olan bu hizmeti Allah katında çok makbul olur ve onu yüksek derecelere ulaştırır.

Ruh ise nefsini korumak ve onu ileriye doğru yürütebilmek için ihtiyaçlarını karşılamakla vazifelidir. O halde ileri geri konuşmalar yerine, erkek ve kadın varlığı hakkında Allah'ın nizamına ve onlardaki manevi manaya dikkat edilmelidir.

Allah, bütün sevgileri bir araya toplamıştır. Allah sonsuzdur ve varlıklarda O'nun sonsuzluğu, sevgi ve aşkı müşahade edilir. Hz.Muhammed bu sırları gördü ve "**Ya**

Rabbi, biz seni övemeyiz sen kendini övdüğün gibisin" ilticasında bulundu.

Birbirini seven karı-koca gördüğümüz zaman seviyoruz. “Allah'ın ne kadar güzel kulları” diyoruz. **Birbirlerini seven karı-koca cennetlik olmaya namzettirler**, çünkü onlarda cennet ahlâkı müşahede edilir. Onlardaki birliktelikte, Allah'ın halife kıldığı Âdem varlığı müşahede edilir. Onlarda sevgi, muhabbet, yardımlaşma, sabır, sadakat, fedakarlık, merhamet, namus, ahlâk... gibi yüksek vasıflar vardır. Allah'ı, O'nun hasletlerini kabul ederek idrak gerekir.

Allah'ımızın kendisinin konuşulması onun hoşuna gitmektedir. Velâyet, Allah'ı konuşmaktadır. Hiç bir noktayı Allah'tan ayırmamaktadır. Allah'ımızın kendi yaratmış olduğu ve bütün tatbikatın ona ait olduğunun ikrarını yapan gönüllerin varlığı onun hoşuna gitmektedir. Biz, bu iman ve ikrardayız ve bunun şükrünü eda etmeye çalışıyoruz.

Birbirlerini Allah'ın bir parçası olarak gören ve hep Allah'ımızı konuşan, O'nu zikreden bir evlilik ne kadar makbûldür. Böyle bir evliliğin en güzel ve ümmete örnek olan mümessil noktası muhakkak ki Hz.Muhammed ile Hz.Hatice'nin evlilikleridir. Dünyada en güzel şey Allah için sevmektir. Eğer eşler birbirlerini Allah için seviyorlarsa gerçek aşk odur.

Allah'ımız bütün insanların evliliklerine,
Hz.Muhammed ile Hz.Hatice 'nin evliliklerinden feyizler
ihsan eylesin. Amin.

Huve't Tevfik-u'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

YAYIMLANMIŞ ESERLER

1.KURBU NEVAFİL (DUA KİTABI)

2.HİDAYET-İ İLMİYE

3.İSLÂMDA MANEVİ HAKİKATLER VE YOLLAR

4.SÜREYYA DİVANI (İlaveli İkinci Basım)

5.FETHÜL AHFA

6.ZİKİR VE NEFİS MERTEBELERİ

7.EHL-İ BEYT

8.RİSALET-İ GAVSİYYE

9.YİRMİ ÜÇ YIL

10.HATMÜL VELÂYET

11.HAKİKAT KÖŞESİ

12.İLÂHİ İKAZ

13.KELÂM-I MANEVİ SOHBETLER

14.ESMÂ-İ CELÎLE-İ İLÂHİYE İSM-İ AZAM-I HUSUSİ

15.HZ. FÂTİME

16.EL MUSAVVİR

17.MEKTÛB-İ TİRMİZÎ

18.SEB'AN MİNEL MESANİ

19.MUHABBETLİ GÖNÛLLERE BİR TEZKİRE

20.RUHULLAH

21.VAHDET -İ VÛCUD

22.VAHİY VE AKIL

23.DÛSTUR

24.MÛRŞİD-İ MUHKEM DERVİŞ-İ SADIK

25.ÂYETLER VE HADİSLER

26.İNKİLÂB-I KEBİR ASLA KALBOLUŞ

27.DERYAYI NURU MUHAMMED

28. SIRR-I HATMÜL VELÂYET

29. GÜLZÂR-I MA'RİFET

30. NAME-İ HUSUSİYE

31. EL HÜVE

32. KUR'AN-I SIRR-I İLÂHÎ

33. HAZRETİ HATİCE

34. EHL-İ BEYT-İ MURTEZA

35. ÂDEM'DEN GÜNÜMÜZE ALLAH DİNİ

36. ÂDEM'DEN GÜNÜMÜZE DİN VE DEVLET

37. SIRR-I CUMA

38. MİRAC

39. ASR-I SAADET

40. RUH ve NEFİS

